

وزارت آموزش و پرورش
معاونت پرورشی و تربیت بدنی
اداره کل امور تربیتی و مشاوره

فجر انقلاب

دستورالعمل اجرایی

برنامه ها و فعالیت های دهه ی مبارک فجر

کمیته فرهنگیان و دانش آموزی
ستاد دهه ی فجر انقلاب اسلامی

۱۳۸۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه : رضانی، عباس، ۱۳۳۹ -

عنوان و نام پدیدآور : فجر انقلاب : دستورالعمل اجرایی برنامه‌ها و فعالیت‌های دهه مبارک فجر/عباس رضانی ؛ [برای] کمیته فرهنگیان و دانش‌آموزان ستاد دهه‌ی فجر انقلاب اسلامی
مشخصات نشر : تهران: مهر برنا، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۹۶ ص.:جدول .

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۴۷-۰۰۶-۶

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : آموزش و پرورش -- ایران -- برنامه‌های فرهنگی

موضوع : دهه فجر

شناسه افزوده : ستاد برگزاری مراسم دهه فجر انقلاب اسلامی. کمیته فرهنگیان و دانش‌آموزان

رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ ق۳/ر۸/۲۵/۲۷ LB۱۰۲۷

رده بندی دیویی : ۳۷۱/۱۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۰۱۲۷۷

*** وزارت آموزش و پرورش ، معاونت پرورشی و تربیت بدنی ، اداره کل امور تربیتی و مشاوره**

عنوان : فجر انقلاب ، دستورالعمل اجرایی برنامه‌ها و فعالیت‌های دهه ی مبارک فجر

تهیه و تنظیم : کمیته فرهنگیان و دانش‌آموزی ستاد دهه ی فجر انقلاب اسلامی وزارت

آموزش و پرورش ، معاونت پرورشی و تربیت بدنی ، اداره کل امور تربیتی و مشاوره

ناشر : مهربرنا - ۵۵۷۵۳۰۲۷ - ۰۹۱۲۳۷۹۵۹۷۸ - ص.پ ۷۷۱۸ - ۱۴۱۵۵

لیتوگرافی ، چاپ و صحافی : نقش سبحان

طرح جلد : جعفر اسدی

تاریخ انتشار : دی ماه ۱۳۸۹

نوبت چاپ : اول

شمارگان : ۳۰۰۰۰

تعداد صفحات : ۹۶

Isbn: ۹۷۸-۶۰۰-۱۴۷-۰۰۶-۶

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۴۷-۰۰۶-۶

اجرا : شرکت تعاونی دانش و فن گستر برنا

فهرست

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۹	فصل اول : کلیات
۱۰	کمیته مرکزی فرهنگیان و دانش آموزی
۱۰	الف . تعریف
۱۰	ب . اصول و مبانی
۱۲	ج . اهداف و سیاست ها
۱۴	د . اعضای کمیته مرکزی
۱۵	هـ . شرح وظایف کمیته مرکزی
۱۶	و . کمیته استان
۱۷	ز . کمیته شهرستان ، ناحیه ، منطقه
۱۸	ح . کمیته مدرسه
۱۹	فصل دوم : ضرورت ها و برنامه ها
۲۰	الف . توصیه های اجرایی
۲۲	ب . برنامه ها
۲۲	۱. ضرورت ها ، بایدها و نبایدها در محتوای برنامه ها
۲۳	۲. برنامه های پیشنهادی
۲۶	ج . نظارت و ارزشیابی
۳۱	فصل سوم : عناوین روزهای دهه فجر انقلاب اسلامی در سال ۱۳۸۹ و موضوعات مرتبط با وزیر
۳۴	محورها و موضوعات پیشنهادی و متناسب با عنوان هر روز
۴۱	فصل چهارم : روزشمار انقلاب اسلامی
۸۱	فصل پنجم : ضمایم
۸۲	۱. متون تبلیغی

- الف . سخنان بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران ، حضرت امام
خمينی (ره) ۸۲
- ب . سخنان مقام معظم رهبری ، حضرت آیت الله خامنه ای
(مد ظله العالی) ۸۳
۲. تقويم اجرائی فعالیت ها ۸۷
۳. فرم های ارزشیابی ۸۸
- ۳-۱ . نمون برگ ارزشیابی از فعالیت های دهه فجر استان ۸۸
- ۳-۲ . نمون برگ ارزشیابی از فعالیت های دهه فجر شهرستان ،
ناحیه ، منطقه ۹۰
- ۳-۳ . نمون برگ ارزشیابی از فعالیت های دهه فجر دبستان ،
راهنمایی ، دبیرستان ۹۲
- ۳-۴ . فرم های معرفی عوامل فعال دهه فجر ۹۵

مقدمه

پیروزی انقلاب اسلامی در ایران یکی از رخدادها و وقایع مهم جهان محسوب می شود. حادثه ای که بنا به فرمایش بنیانگذار این انقلاب، حضرت امام خمینی (ره) « انفجار نور بود » و همه ی سیاستمداران، صاحب نظران، دانشمندان و مردم جهان را به شگفتی واداشت. انقلابی که با آرمان های بسیار بلند و ارزشی، نظام مقدس جمهوری اسلامی را در ایران بنیان گذاشت و سبب شد تا راه برای نشر و گسترش فرهنگ غنی و حیات بخش قرآن و سیره ی عملی معصومین علیهم السلام نه تنها در ایران، بلکه در سراسر جهان هموار گردد.

انقلاب اسلامی ایران از مشخصات فراوانی برخوردار است که می توان به مردمی بودن آن، استکبار ستیزی، عدالت محوری، محرومیت زدایی و حمایت از طبقات محروم، استقلال و رهایی از هرگونه وابستگی، احیای ارزش های دینی، اخلاقی و معنوی و ... اشاره کرد.

پیروزی انقلاب اسلامی ایران و تداوم آن مرهون تلاش ها و خدمات گسترده و شایسته حضرت امام خمینی (ره) به عنوان بنیان گذار این انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ایران، حضور پرشور و با نشاط مردم در صحنه، جان فشانی های شهدا، ایثارگران و جانبازان در عرصه های گوناگون و همچنین رهبری هوشمندانه و خردمندانه مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله خامنه ای (مد ظله العالی) است. شخصیت والایی که به ویژه در سال های اخیر علی رغم هجمه تبلیغات و

توطئه های دشمنان ، مردم و انقلاب اسلامی ایران را به بهترین وجه هدایت کردند و امروز بحمدالله با عنایات خداوند متعال این انقلاب به عنوان یک نهضت شکست ناپذیر در سراسر عالم مطرح است .

برخیز که فجر انقلاب است امروز

بیگانه صفت ، خانه خراب است امروز

هر توطئه و نقشه که دشمن بکشد

از لطف خدا نقش برآب است امروز

اینک که به حول و قوه الهی و در سایه توجهات ویژه حضرت بقیة الله الاعظم ، حضرت مهدی صاحب الزمان (عج) و رهنمودهای مقام معظم رهبری ، حضرت آیت الله خامنه ای در آستانه سی و دومین سال روز پیروزی انقلاب اسلامی قرار گرفته ایم ، دستورالعمل اجرایی برنامه ها و فعالیت های کمیته فرهنگیان و دانش آموزی ستاد مرکزی دهه فجر انقلاب اسلامی به شرح مفاد مندرج در این مجموعه ارائه می شود .

امید است کلیه همکاران در سطوح مختلف استانی ، منطقه و مدرسه با مطالعه دقیق آن ، زمینه برگزاری با شکوه آئین دهه فجر انقلاب اسلامی و مشارکت و حضور حداکثری دانش آموزان و فرهنگیان در برنامه ها را فراهم نمایند .

موفق ، پیروز و سربلند باشید

محمدتقی فخریان

جانشین کمیته فرهنگیان و دانش آموزی

ستاد مرکزی دهه فجر انقلاب اسلامی

فصل اول
کلیات

کمیته مرکزی فرهنگیان و دانش آموزی

الف . تعریف

یکی از کمیته های تخصصی ستاد مرکزی دهه فجر انقلاب اسلامی کمیته فرهنگیان و دانش آموزی است که به استناد مصوبه ی این ستاد برای سیاست گذاری ، برنامه ریزی ، سازمان دهی ، سامان دهی ، هدایت و نظارت بر طرح ها و برنامه های دهه فجر انقلاب اسلامی ادارات کل آموزش و پرورش استان ها ، شهرستان ها ، نواحی ، مناطق و مدارس تابعه سراسر کشور تشکیل گردیده است .

ب . اصول و مبانی

۱. تبیین جایگاه امامت و ولایت به عنوان عامل وحدت ، هویت و پیروزی انقلاب اسلامی ؛
۲. ترویج گفتمان انقلاب اسلامی با رویکرد آگاهی بخشی و بصیرت افزایی نسبت به موقعیت و جایگاه انقلاب اسلامی ؛
۳. ترویج فرهنگ ایثار و شهادت به عنوان عامل پیدایی ، پویایی و پایایی و تداوم انقلاب اسلامی ؛
۴. افزایش هم بستگی ، انسجام ملی و وحدت اسلامی به عنوان بهترین عامل کاهش چالش های داخلی و خارجی ؛
۵. تأکید بر تولی و تبری با رویکرد ایجاد پیوند میان محبان اهل بیت علیهم السلام و تجدید عهد نیروهای انقلاب و همچنین دشمن شناسی و برائت از دشمنان انقلاب اسلامی ؛

۶. توجه به اجرای طرح هدفمند کردن یارانه ها به عنوان اقدامی ضروری و مورد نیاز ؛
۷. رعایت اصلی صرفه جویی در همه زمینه ها ؛
۸. افزایش آگاهی عمومی به ویژه دانش آموزان مدارس کشور نسبت به ماهیت و اهداف راهبردی انقلاب اسلامی ؛
۹. زمینه سازی برای مشارکت حداکثری دانش آموزان و فرهنگیان و خانواده ها در برنامه ریزی ها و اجرای فعالیت های مربوط به دهه فجر با عنایت به سال همت مضاعف و کار مضاعف و فعال سازی شورای دانش آموزی مدارس ؛
۱۰. برنامه ریزی برای ملاک قرار دادن شرایط اقلیمی ، بومی و سنتی مناطق مختلف کشور در هر برنامه و فعالیت ؛
۱۱. توجه به گروه سنی مخاطبان برنامه ها و همچنین مقتضیات فردی و علائق و انگیزه های آنان ؛
۱۲. تبیین کارآمدی نظام اسلامی بر اساس ارزش های معنوی و احکام الهی ؛
۱۳. برنامه ریزی برای برخورداری طرح ها و فعالیت های دهه فجر از شادابی ، نشاط ، تحرک ، پویایی و تنوع در تقارن روزهای دهه فجر با ماه ربیع الاول و همچنین توجه به تقارن روزهای اول این دهه با چند روز پایانی ماه صفر ؛

۱۴. زمینه سازی برای تقویت روحیه ی خودباوری ، امید و افتخار نسبت به موقعیت کنونی انقلاب اسلامی و آینده ی آن در مجموعه آموزش و پرورش ؛
۱۵. فراهم کردن زمینه ی ایجاد معرفت و بصیرت دانش آموزان و فرهنگیان در ابعاد مختلف نسبت به توانمندی ها ، قابلیت ها و پیروزی های فراوان نظام جمهوری اسلامی ایران در عرصه های داخلی و خارجی ؛
۱۶. تلاش برای عمق بخشیدن دانش و معرفت دانش آموزان نسبت به قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام ؛
۱۷. تلاش برای ایجاد اعتماد به نفس دانش آموزان و فرهنگیان در تداوم مناسب و کامل تحصیل و تدریس و رفع موانع و مشکلات ؛
۱۸. بیان اوج اقتدار نظام جمهوری اسلامی ایران و رهبری در سطح بین المللی و مبارزه سازش ناپذیر با استعمار و استکبار جهانی ؛
۱۹. تبیین مراتب ذلت بیگانگان در مقابل انقلاب اسلامی و ناکام ماندن توطئه ها و تحریم های رنگارنگ علیه ایران ؛
۲۰. ترسیم و تشریح نتایج و دستاوردهای انقلاب اسلامی ؛
۲۱. تبیین جایگاه مردم و رهبری در مراحل مختلف انقلاب اسلامی از زمان پیروزی تا کنون .

ج . اهداف و سیاست ها

۱. تبیین مبانی ، اصول و آرمان ها و ارزش های انقلاب اسلامی ؛

۲. آشنایی با دیدگاه ها و رهنمود های بنیان گذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران ، حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری ؛
۳. تشریح نقش و جایگاه فرهنگیان و دانش آموزان در پیروزی انقلاب اسلامی و مراحل بعدی آن ؛
۴. تکریم و تعظیم شخصیت امام خمینی (ره) ، مقام معظم رهبری ، شهدا ، ایثارگران ، جانبازان و آزادگان ؛
۵. تشریح و تبیین نقش فرهنگیان در آشنایی کودکان ، نوجوانان و جوانان با نحوه پیروزی انقلاب اسلامی ، نتایج و دستاوردهای آن ؛
۶. تبیین سیاست ها ، توطئه ها و نقشه های شوم دشمنان در مقابله با انقلاب اسلامی ؛
۷. بیان نقش اساسی و خطیر ولایت فقیه در حکومت اسلامی ؛
۸. تبیین ماهیت ضد دینی و ضد مردمی نظام های سلطه و حکومت های ظالم ، به ویژه رژیم منحوس پهلوی ؛
۹. تشریح ضرورت اتحاد و انسجام و وفاق ملی بین مردم مسلمانان ایران و امت اسلامی در سراسر جهان برای مقابله با تهدیدهای دشمنان قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام ؛
۱۰. تفهیم و تبیین موضوع بصیرت ، موقع شناسی و دشمن شناسی و ضرورت توجه جدی دانش آموزان و فرهنگیان به این مبانی و اصول مهم و اساسی ؛

۱۱. شناسایی ، پرورش ، هدایت و سامان بخشی استعدادها ، مهارت ها و خلاقیت های مختلف دانش آموزان در راستای اهداف و آرمان های نظام مقدس اسلامی ایران ؛
۱۲. برجسته سازی کارآمدی و خدمات انقلاب اسلامی در راستای محرومیت زدایی و تحقق عدالت اجتماعی و از بین بردن فساد در ابعاد مختلف و عرصه های گوناگون دیگر ؛
۱۳. معرفی و نهادینه سازی الگوهای مناسب برای دانش آموزان به ویژه نسل جوان ؛

د . اعضای کمیته مرکزی

اعضای این کمیته را نمایندگان تام الاختیار معاونت ها ، ادارات کل ، دفاتر و سازمان های وابسته به حوزه ستادی وزارت آموزش و پرورش تشکیل می دهند و جلسات این کمیته هر ۱۵ روز یک بار تشکیل می شود این اعضا به شرح زیر می باشد :

۱. معاون پرورشی و تربیت بدنی به عنوان رئیس کمیته ؛
۲. مدیر کل امور تربیتی و مشاوره به عنوان جانشین رئیس کمیته ؛
۳. رئیس اداره فرهنگی و سیاسی به عنوان دبیر کمیته ؛
۴. نمایندگان تام الاختیار ، معاونت های آموزش ابتدایی ، متوسطه ، پشتیبانی و توسعه مدیریت ، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی ، سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس کشور ، سازمان مرکزی انجمن اولیا و مربیان ، سازمان مدارس غیردولتی و توسعه

مشارکت های مردمی ، سازمان ملی استعدادهای درخشان ، آموزش و پرورش استثنایی ، نهضت سوادآموزی ، بسیج دانش آموزی و فرهنگیان ، دفتر وزارتی ، رئیس دبیرخانه مجلس دانش آموزی ، نماینده قائم مقام وزیر در امور قرآن ، نماز و عترت ، ارزیابی و عملکرد ، مرکز اطلاع رسانی و روابط عمومی ، اداره کل حراست ، اداره کل تربیت بدنی ، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ، اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان ، سازمان جمعیت هلال احمر.

هـ. شرح وظایف کمیته مرکزی

۱. تهیه و تدوین دستورالعمل و راهنمای اجرای برنامه ها و فعالیت های دهه فجر و ارسال به استان ها ؛
۲. برنامه ریزی برای انعکاس دستورالعمل به مناطق و مدارس از طریق ادارات کل آموزش و پرورش ؛
۳. طراحی ، چاپ و توزیع پوستر و تهیه بسته فرهنگی مناسب دهه فجر و ارسال به استان ها ؛
۴. برنامه ریزی برای نظارت بر برنامه های استان ها ، مناطق و مدارس کشور و ارزشیابی از فعالیت آن ها ؛
۵. برنامه ریزی برای تشویق و تجلیل عوامل فعال دست اندرکار فعالیت های دهه فجر در سطوح مختلف آموزش و پرورش ؛

۶. هماهنگی با صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران جهت پوشش خبری برنامه های آموزش و پرورش در سطح استان ها ، مناطق و مدارس کشور ؛
۷. تنظیم تقویم اجرایی فعالیت های دهه فجر و ارسال به همراه دستورالعمل ؛
۸. برنامه ریزی برای حضور حداکثری و یکپارچه دانش آموزان و فرهنگیان در همه برنامه های دهه فجر ، به ویژه سال روز ورود امام راحل (ره) به کشور و شرکت در مراسم « گلبانگ انقلاب » در ساعت ۹/۳۳ روز ۸۹/۱۱/۱۲ در کلیه مدارس و همچنین نماز جمعه و راهپیمایی روز ۸۹/۱۱/۲۲ ؛
۹. تأمین اعتبار و ابلاغ به استان ها برای کیفیت بخشی برنامه ها ؛

و. کمیته استان

این کمیته نیز متناسب با اعضای پیش بینی شده برای کمیته مرکزی و دعوت از افراد مرتبط تشکیل خواهد شد . مدیر کل آموزش و پرورش استان ، رئیس کمیته و معاون پرورشی و تربیت بدنی جانشین وی و رئیس گروه یا اداره فرهنگی ، هنری ، اردویی و فوق برنامه دبیر آن خواهد بود .

این کمیته هر هفته با حضور اعضا تشکیل جلسه می دهد و موظف است در زمینه های علمی ، پژوهشی ، فرهنگی ، هنری ، ورزشی ،

تبلیغات ، اطلاع رسانی ، هماهنگی ، نظارت و ارزیابی و برنامه ریزی لازم انجام و جهت اجرا در اداره کل ، مناطق و مدارس تابعه ابلاغ نماید. شرح وظایف این کمیته متناسب با مباحث پیش بینی شده در بخش شرح وظایف کمیته مرکزی ، اصول و مبانی و اهداف و سیاست ها تدوین و از سوی رئیس کمیته استان به زیرمجموعه ها ابلاغ می شود ، به گونه ای که زمینه ی مشارکت و حضور خودجوش و پرشور دانش آموزان و فرهنگیان در همه ی عرصه ها و برنامه های دهه فجر فراهم گردد .

ز . کمیته شهرستان ، ناحیه ، منطقه

این کمیته نیز متناسب با اعضای پیش بینی شده برای کمیته استان و دعوت از افراد مرتبط تشکیل می شود . مدیر آموزش و پرورش شهرستان ، ناحیه ، منطقه ، رئیس کمیته و معاون پرورشی و تربیت بدنی جانشین وی و کارشناس مسئول یا کارشناس فرهنگی و هنری دبیر آن خواهد بود .

کمیته شهرستان ، ناحیه ، منطقه هر هفته با حضور اعضا تشکیل جلسه می دهد و شرح وظایف آن علاوه بر مواردی که از سوی کمیته استان ابلاغ می شود ، پیش بینی فعالیت هایی است که متناسب با موقعیت بومی و اقلیمی مدارس منطقه در نظر گرفته خواهد شد .

ح . کمیته مدرسه

اعضای این کمیته شامل مدیر مدرسه، معاونین پرورشی و آموزشی ، نماینده معلمان ، رئیس انجمن اولیا و مربیان ، نمایندگان شورای دانش آموزی و تشکل های دانش آموزی می باشد . مدیر مدرسه ، رئیس کمیته و معاون پرورشی یا مربی امور تربیتی دبیر آن خواهد بود . این کمیته ضمن فراهم سازی زمینه اجرای طرح ها و برنامه های ابلاغ شده از سوی آموزش و پرورش شهرستان ، ناحیه ، منطقه ، طرح ها و برنامه های ابتکاری دیگری را نیز به مرحله اجرا در خواهد آورد . در حقیقت مدرسه مبدأ و نقطه ی اصلی برنامه های دهه فجر در آموزش و پرورش محسوب می شود و به همین دلیل برنامه ها باید به گونه ای باشد که دانش آموزان و معلمان با انگیزه ، علاقه و به صورت خودجوش و با نشاط مشارکت داشته باشند و در آن ها شرکت کنند و زمینه اجرای با شکوه و مطلوب آن ها را فراهم نمایند . برنامه های پیشنهادی برای اجرا در مدارس در « بند ب » فصل دوم درج گردیده است .

فصل دوم

ضرورت های اساسی و برنامه ها

الف . توصیه های اجرایی

۱. توجه به نوآوری و خلاقیت و اهداف کمی و کیفی برنامه ها ؛
- ۱-۱. فراگیر بودن طرح ها و برنامه ها برای جذب مخاطبان بیشتر ؛
- ۱-۲. تناسب داشتن برنامه ها با موضوع انقلاب اسلامی و عناوین روزهای دهه فجر ؛
- ۱-۳. اثربخشی برنامه ها در زمینه ی ترویج ارزش های انقلاب اسلامی ؛
- ۱-۴. رعایت شرایط بومی ، اقلیمی و جغرافیایی ؛
- ۱-۵. توجه ویژه به گروه های سنی مخاطبان ؛
- ۱-۶. برخورداری برنامه ها از قابلیت فراهم سازی مشارکت های برون سازمانی ؛
- ۱-۷. امیدبخش و نشاط آفرین بودن برنامه ها ؛
- ۱-۸. توجه به جلوه ها و جذابیت های قرآنی ، هنری و ادبی مناسب و ارزشی در برنامه ها ؛
۲. توجه به انسجام ، پیگیری ، هماهنگی و استمرار در برنامه ها ؛
- ۲-۱. تشکیل بموقع و مستمر جلسات کمیته ها در سطوح مختلف ؛
- ۲-۲. حضور فعال اعضای کمیته ها در جلسات پیش بینی شده ؛
- ۲-۳. تعامل و ارتباط جدی و مستمر با کمیته های سطوح بالاتر ؛
- ۲-۴. انجام تبلیغات دقیق ، لازم و کافی و اطلاع رسانی و انعکاس بموقع اخبار و اطلاعات ؛
- ۲-۵. انجام وظیفه طبق تقویم اجرایی فعالیت ها ؛

۳. جذب کمک های مردمی و ... ؛
- ۳-۱. تلاش برای به کارگیری ظرفیت های برون سازمانی در برنامه ها ؛
- ۳-۲. تلاش برای حضور گسترده ، با نشاط و نقش آفرینی جوانان در برنامه ها ؛
- ۳-۳. تعامل با مساجد ، روحانی محل ، پایگاه های بسیج و بخش های دولتی و خصوصی دیگر ؛
۴. تعیین نوع و میزان انتظارات از دستگاه های اجرایی ذی ربط ؛
- ۴-۱. دعوت از نمایندگان دستگاه های اجرایی برای شرکت در جلسات و ... ؛
- ۴-۲. بهره مندی از امکانات دستگاه های اجرایی به منظور توسعه و تقویت فعالیت ها ؛
- ۴-۳. دادن مسئولیت اجرایی برخی از برنامه ها به دستگاه های اجرایی ذی ربط ؛
۵. تلاش برای فراگیری مراسم و برنامه ها با همکاری رسانه ها ؛
۶. برنامه ریزی برای بهره مندی از شخصیت های علمی ، فرهنگی و سیاسی متعهد و آگاه کشور برای سخنرانی در جمع دانش آموزان و فرهنگیان ؛
۷. توجه به مناسبت های ویژه پایان ماه صفر و همچنین فرا رسیدن ماه مبارک ربیع الاول در روزهای پایانی دهه فجر ؛

۸. پرهیز از طرح مباحث اختلاف برانگیز و دل سرد کننده و مایوس کننده و طرح مباحث امید بخش و حرکت آفرین .

ب . برنامه ها

۱. ضرورت ها ، بایدها و نبایدها در محتوای برنامه های دهه فجر

قبل از پرداختن به برنامه های پیشنهادی برای اجرا در دهه مبارک فجر ، ضرورت دارد ملاک های محتوایی برنامه ها مورد توجه قرار گیرد. ضوابط و معیارهایی که در صورت توجه به آن ها ، تأثیرگذاری و اثربخشی فعالیت های دهه فجر انقلاب اسلامی را برای مخاطبان افزایش می دهد . محتوای فرهنگی و تبلیغی برنامه ها باید دارای ویژگی های زیر باشند :

۱-۱. مبنا قرار گرفتن قرآن و سیره عملی معصومین و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم اسلام ؛

۱-۲. توجه به نقش اسلام ناب محمدی (ص) و آموزه های دینی در روند پیروزی انقلاب اسلامی ؛

۱-۳. نقش و تأثیر قیام سرور و سالار شهیدان ، حضرت حسین بن علی (ع) در روند پیروزی انقلاب اسلامی ؛

۱-۴. افکار ، اندیشه ها ، اهداف و آرمان های حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری آیت الله خامنه ای ؛

۱-۵. نقش شهدا ، جانبازان ، آزادگان و دوران دفاع مقدس و جنگ تحمیلی ؛

۶-۱. شعارها و مبانی اصیل و ارزشی ، نظیر عدالت خواهی ، استقلال ، آزادی ، خداجویی ، حق مداری ، مهرورزی ، خدمتگزاری و مردم داری و ... ؛

۷-۱. وحدت و یکپارچگی مردم در عرصه های مختلف ؛

۸-۱. موفقیت های جمهوری اسلامی ایران در صدور انقلاب اسلامی به نقاط مختلف جهان و پیامدهای بین المللی آن ؛

۹-۱. تقویت روحیه استکبارستیزی ؛ خودباوری ، هویت دینی و ملی پیشرفت و تعالی و دستیابی به دستاوردهای ارزشمند در عرصه های گوناگون و همت مضاعف و کار مضاعف ؛

۱۰-۱. هوشیاری در برابر توطئه های گوناگون دشمنان اسلام و انقلاب به سرکردگی آمریکای جنایت کار و صهیونیسم بین المللی ؛
۱۱-۱. توسعه و تقویت تفکر بسیجی و تقویت روحیه ایثار و شهادت و از خود گذشتگی ؛

۱۲-۱. تبیین سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران و توجه به جایگاه استراتژیک جمهوری اسلامی ایران در جهان .

۲. برنامه های پیشنهادی

۱-۲. آدین بندی مناسب ادارات ، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی ؛

۲-۲. طراحی و تولید تبلیغات لازم برای نصب در سردرب مدارس در قالب بنر ، پلاکارد و ... ؛

- ۳-۲. برافراشته شدن پرچم سه رنگ جمهوری اسلامی ایران از طریق میله پرچم ، سردرب ورودی مدارس ، مراکز آموزشی و پرورشی ، پشت بام و ... ؛
- ۴-۲. چاپ پوستر و تراکت های ویژه جهت نصب در اماکن آموزشی و پرورشی ؛
- ۵-۲. استفاده از سرودهای ایام پیروزی انقلاب در برنامه های دهه فجر و پخش آن ها از طریق سیستم صوتی مدارس و مراکز با رعایت جوانب مختلف کار ؛
- ۶-۲. تدوین ریز برنامه های مراسم هر روز دهه فجر انقلاب اسلامی جهت اجرای مراسم ویژه هر روز ؛
- ۷-۲. برنامه ریزی برای سپردن اجرای برنامه های دهه فجر به دانش آموزان و معلمان کلاس ها ؛
- ۸-۲. برگزاری نمایشگاه کتاب در ادارات و مراکز آموزشی و پرورشی ؛
- ۹-۲. اختصاص موضوع انشاء دانش آموزان به موضوع های مرتبط با دهه فجر و عناوین روزهای دهه فجر ؛
- ۱۰-۲. برگزاری مسابقات فرهنگی و هنری ، کتاب خوانی ، روزنامه دیواری ، جدول ، نقاشی ، قطعه ادبی و ... ؛
- ۱۱-۲. نمایش فیلم های مناسب با موضوع انقلاب اسلامی ؛
- ۱۲-۲. تجلیل از خانواده معظم شهدا ، جانبازان و ایثارگران و حضور فعال در برنامه میهمانی لاله ها ؛

- ۱۳-۲. برنامه ریزی برای اجرای با شکوه نقاشی همگانی در موضوع انقلاب اسلامی و ... ؛
- ۱۴-۲. تولید کلیپ به مناسبت ایام دهه فجر و استفاده از آن در برنامه ها ؛
- ۱۵-۲. بهره گیری از رهنمودهای امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری در اجرای مراسم مختلف ؛
- ۱۶-۲. برنامه ریزی جدی برای هفته استقبال از دهه فجر (۵ تا ۱۱ بهمن ماه) ؛
- ۱۷-۲. تهیه مقدمات برای شرکت گسترده دانش آموزان و فرهنگیان در نماز جمعه ؛
- ۱۸-۲. برنامه ریزی ویژه برای انجام مراسم « گلبانگ انقلاب » به مناسبت سال روز ورود حضرت امام خمینی (ره) در ساعت ۹/۳۳ صبح روز ۱۳۵۷/۱۱/۱۲ ؛
- ۱۹-۲. زمینه سازی برای شرکت گسترده دانش آموزان و فرهنگیان در بانگ تکبیر ؛
- ۲۰-۲. برپایی ایستگاه های فرهنگی در مسیرهای منتهی به مدارس، نماز جمعه و مسیرهای راهپیمایی ۲۲ بهمن ؛
- ۲۱-۲. برگزاری جلسات توجیهی برای مسئولین مناطق ، مدیران و معاونین پرورشی و مربیان امور تربیتی مدارس و ... ؛
- ۲۲-۲. پیگیری جدی برای تشکیل گروه سرود ۱۳۵۷ نفره ، گروه های سرود همگانی و ... ؛

۲-۲۳. تشکیل نمایشگاه خلاقیت ها و ابتکارات فرهنگیان و دانش آموزان در مدارس و مناطق ؛

۲-۲۴. برنامه ریزی برای افتتاح طرح ها ، برنامه ها و پروژه های آموزشی ، پرورشی ، فرهنگی ، هنری و ورزشی ؛

۲-۲۵. برگزاری همایش های ویژه در موضوع حجاب و عفاف ، انقلاب اسلامی ، دانش آموزان برتر ، همچنین شب شعر ، عصر خاطره و ... ؛

۲-۲۶. برگزاری جلسات پرسش و پاسخ و نشست های سیاسی .

۲-۲۷. برگزاری مراسم ویژه در کانون های فرهنگی و تربیتی ؛

۲-۲۸. پیش بینی صبحگاه مشترک تشکل های دانش آموزی در منطقه ؛

ج . نظارت و ارزشیابی

بررسی ابعاد مختلف برنامه های دهه فجر و نظارت بر عملکرد مدارس و مناطق تابعه یکی از اولویت های مهم فعالیت های این دهه محسوب می شود . در این راستا تشکیل تیم بازدیدی در مرکز استان برای حضور در مناطق و برخی از مدارس تابعه و همچنین برنامه ریزی در مناطق برای بازدید از فعالیت کلیه مدارس ضرورت دارد . در این رابطه رعایت نکات زیر حائز اهمیت است :

۱. در این بازدیدها علاوه بر مسئولین آموزش و پرورش می توان از برخی مسئولین استانی و منطقه ای (استاندار ، امام جمعه ، فرماندار و ...) نیز در تیم بازدید استفاده کرد .

۲. تکمیل فرم های ارزشیابی در هنگام بازدید ، دریافت گزارش مکتوب و تصویری همراه با آمار و اطلاعات ، تنوع برنامه ها و تناسب آن ها با گروه سنی مخاطبان ، کیفی بودن برنامه ها ، خلاقیت ها و ابتکارات و ... برخی از محورهای ارزشیابی برای تعیین مدارس و مناطق فعال و مسئولین ذیربط آن ها خواهد بود .

۳. در فرآیند ارزشیابی از سطح مدرسه تا اداره کل آموزش و پرورش استان ، دست اندرکاران فعال مورد تشویق قرار خواهند گرفت . در این راستا گروه بازدیدی مناطق بر اساس برنامه ریزی هایی که انجام خواهند داد اعضای کمیته دهه فجر مدارس و در صورت صلاح دید سایر معلمان و عوامل فعال برنامه های دهه فجر آن ها را مورد تشویق قرار خواهند داد . لوح تقدیر این افراد با امضای مدیر آموزش و پرورش شهرستان ، ناحیه ، منطقه صادر و طی مراسم ویژه ای در جمع مدیران سایر مدارس اهدا شود .

۴. پس از بازدید از فعالیت های کلیه مدارس ، کمیته شهرستان ، ناحیه ، منطقه مشخصات افراد فعال ۲۲ مدرسه (۱۰ مدرسه ابتدایی ، ۶ مدرسه راهنمایی و ۶ متوسطه) را طبق فرم ب بند ۴-۳ فصل پنجم به اداره کل آموزش و پرورش استان ارسال نماید . لوح تقدیر این افراد با امضای مدیر کل آموزش و پرورش استان صادر و در مراسم ویژه ای اهدا می گردد .

۵. اداره کل آموزش و پرورش استان پس از انجام بررسی های لازم به مناسبت ۲۲ بهمن ، مشخصات فعالان دهه فجر ۲۲ مدرسه

(۱۰ ابتدایی ، ۶ راهنمایی و ۶ متوسطه) را طبق فرم ب بند ۴-۳ فصل پنجم و ۳ منطقه را بر حسب بالاترین میزان امتیاز دریافتی طبق فرم های ارزشیابی و مطابق فرم د بند ۴-۳ همان فصل به اداره کل امور تربیتی ارسال نماید . از تعداد مدارس معرفی شده ، لوح تقدیر همکاران ۶ مدرسه (هر مقطع ۲ مدرسه به تفکیک جنسیت) با امضای مقام عالی وزارت ، ۱۲ مدرسه (هر مقطع ۳ مدرسه به تفکیک جنسیت) با امضای معاون پرورشی و تربیت بدنی و ۶ مدرسه (هر مقطع ۲ مدرسه به تفکیک جنسیت) با امضای مدیر کل امور تربیتی و مشاوره صادر و جهت اهدا به افراد ذینفع ارسال خواهد شد .

۶. همچنین اداره کل آموزش و پرورش استان پس از بررسی های همه سویه ، مشخصات افراد فعال کمیته دهه فجر استان را به ترتیب رتبه اول ، دوم و سوم به اداره کل امور تربیتی و مشاوره ارسال نماید. لوح تقدیر حائزین رتبه اول با امضای مقام عالی وزارت، رتبه دوم با امضای معاون پرورشی و تربیت بدنی و رتبه سوم با امضای مدیر کل امور تربیتی و مشاوره صادر و ارسال خواهد شد .

۷. در فرم معرفی مدارس فعال به اداره کل امور تربیتی و مشاوره درج رتبه در ستون تعیین شده ضرورت دارد .

۸. کمیته مرکزی ستاد دهه فجر نیز زمینه صدور لوح تقدیر اعضای کمیته استان ها (۳ استان با امضای وزیر آموزش و پرورش ، ۳

استان با امضای معاون پرورشی و تربیت بدنی و ۳ استان با امضای مدیر کل امور تربیتی و مشاوره (را فراهم خواهد نمود .

۹. با توجه به پیش بینی های انجام شده برای قردادانی از عوامل فعال فعالیت های دهه فجر هم زمان با ویژه برنامه های سال روز تأسیس نهاد امور تربیتی و هفته تربیت اسلامی در نیمه اول اسفندماه سال جاری ، توجه به جدول زمان بندی تقویم اجرایی که در فصل پنجم درج گردیده ، بسیار ضروری است .

۱۰. در هر مرحله ، از معرفی مدارس و مناطق با امتیاز یکسان خودداری می شود .

د . تهیه گزارش فعالیت ها

تدوین گزارش کامل فعالیت های دهه فجر همراه با آمار و اطلاعات و تعداد مخاطبان تحت پوشش نیز از ضرورت های مهم برنامه ها است . این گزارش ها باید به صورت تایپ شده در محیط Word و با آمار و اطلاعات تنظیم و همراه با گزارش های تصویری و نمونه طرح ها ، برنامه ها و ابتکارات و اقلام تبلیغی تاریخ ۸۹/۱۲/۱۵ به اداره کل امور تربیتی و مشاوره ارسال شود .

فصل سوم

عناوین روزهای دهه فجر انقلاب

اسلامی سال ۱۳۸۹ و موضوعات

مرتبط با هر روز

هدف از تعیین عناوین روزهای دهه فجر ، پرداختن به اصول ، مبانی و ضرورت های مرتبط با انقلاب اسلامی است. این اقدام ضمن زمینه سازی برای پرداختن به موارد فوق ، سبب می شود تا بتوان با توجه به مناسبت هر روز ، برنامه های ویژه ای تدارک و به اجرا درآورد . عنوان روزهای دهه فجر سال ۱۳۸۹ که در ستاد مرکزی دهه فجر انقلاب اسلامی تصویب گردیده ، به شرح زیر می باشد :

عناوین ایام الله دهه فجر ۱۳۸۹

شعار دهه ی فجر : پیشرفت و عدالت در پرتو همت مضاف و کار مضاعف

ردیف	تاریخ	ایام هفته	مناسبت	عنوان
۱	۱۳۸۹/۱۱/۱۲	سه شنبه	ورود امام خمینی (ره) به میهن اسلامی	انقلاب اسلامی ، ولایت فقیه ، امام خمینی (ره) و رهبری
۲	۱۳۸۹/۱۱/۱۳	چهارشنبه	رحلت پیامبر (ص) و امام حسن مجتبی (ع)	انقلاب اسلامی ، پیامبر (ص) ، وحدت و احیای ارزش های اسلامی
۳	۱۳۸۹/۱۱/۱۴	پنج شنبه		انقلاب اسلامی ، ایمان ، جهاد ، شهادت
۴	۱۳۸۹/۱۱/۱۵	جمعه	شهادت امام رضا (ع)	انقلاب اسلامی ، قرآن ، عترت ، انتظار فرج
۵	۱۳۸۹/۱۱/۱۶	شنبه	اول ربیع الاول ۱۴۳۲ هـ ق	انقلاب اسلامی ، آزاد اندیشی ، تعالی فرهنگ و تمدن اسلامی
۶	۱۳۸۹/۱۱/۱۷	یکشنبه		انقلاب اسلامی ، جوانان ، خودباوری و نهضت علمی
۷	۱۳۸۹/۱۱/۱۸	دوشنبه		انقلاب اسلامی ، استحکام خانواده ، رسالت و منزلت زن
۸	۱۳۸۹/۱۱/۱۹	سه شنبه	روز نیروی هوایی	انقلاب اسلامی ، آمادگی دفاعی ، بسیج و نیروهای مسلح
۹	۱۳۸۹/۱۱/۲۰	چهارشنبه		انقلاب اسلامی ، مردم سالاری دینی ، محرومیت زدایی و عدالت اجتماعی
۱۰	۱۳۸۹/۱۱/۲۱	پنج شنبه		انقلاب اسلامی ، بصیرت دینی ، انسجام ملی و استکبار ستیزی
۱۱	۱۳۸۹/۱۱/۲۲	جمعه	سال روز پیروزی انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ، استقلال ، آزادی و جمهوری اسلامی

محورها و موضوعات پیشنهادی و متناسب با عنوان هر روز

۱. یا ایهاالذین آمنوا اطيعواالله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منکم
... (نساء / ۵۹ و ۶۰)

۸۹/۱۱/۱۲ ، انقلاب اسلامی ، ولایت فقیه ، امام خمینی (ره) و

رهبری

- ارتباط مردم و ولی فقیه در حکومت دینی
- نقش اجتهاد در پویایی و تحرک رهبری اسلامی
- رابطه جدایی ناپذیر حیات انقلاب اسلامی با آرمان های امام
خمینی (ره)

- رهبری ، جامع نگری و توجه به چشم اندازهای بلند مدت
- رهبری ، امید بخشی و وحدت آفرینی
- عمل گنشگر و اخلاقی در عرصه سیاسی و فرهنگی از منظر
رهبری

- رهبری و توجه به نگاه ملی و فراملی و پرهیز از نگاه بخشی و
صنفی

۲. و اطيعوا الله و رسوله و لا تنازعوا فتفشلوا و تذهب ریحکم ...
(انفال / ۴۶)

۸۹/۱۱/۱۳ انقلاب اسلامی ، پیامبر اعظم (ص) وحدت و احیای

ارزش های اسلامی

- انقلاب اسلامی و دستاوردها ، در توجه به ارزش های اسلامی
- انقلاب اسلامی و تلاش در فراموش نشدن راه انبیاء

- انقلاب اسلامی و وحدت مذاهب و قومیت های ایران اسلامی
 - انقلاب اسلامی ، عفاف و حجاب و حفظ ارزش های خانواده
 - انقلاب اسلامی و احیای منظر دینی در ادبیات و هنر
 - انقلاب اسلامی اتکاء به خدا و اعتماد به توانمندی ها
 - انقلاب اسلامی و زوال اندیشه های دین ستیزانه در محافل علمی
۳. وَ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أحيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْزُقُونَ (آل عمران / ۱۶۹) (حشر / ۹) (نساء / ۹۵ و ۹۶)
- ۸۹/۱۱/۱۴ ، انقلاب اسلامی ، ایمان ، جهاد و شهادت
- نقش باور به خدا در پیروزی انقلاب اسلامی
 - شهادت و شهادت طلبی و نقش آن در پیروزی و تداوم انقلاب اسلامی
- شهادت ، ثمره ایمان و نقطه ی اوج ایثار
- ایمان به خدا یعنی ؛ ایمان به راه و حکم خدا
۴. وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ (الانبياء / ۱۰۵)
- ۸۹/۱۱/۱۵ ، انقلاب اسلامی قرآن ، عترت و انتظار فرج
- انقلاب اسلامی ، انتظار فرج و امید به آینده بهتر
 - انقلاب اسلامی و تربیت انسان صالح در انتظار مصلح
 - انقلاب اسلامی ، ولایت فقیه و انتظار فرج
 - قرآن محور اندیشه و عمل امت در انقلاب اسلامی
 - انقلاب اسلامی ، امامت ، ولایت و مرجعیت

- قرآن محور وحدت ، عترت مدار حرکت و انتظار منبع امید
 ۵. وَ بَشِّرْ عِبَادِ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ وَ يَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ... (۱۷ و ۱۸)
 ۸۹/۱۱/۱۶ ، انقلاب اسلامی ، آزاداندیشی و تعالی فرهنگ و تمدن
 اسلامی

- جلوه های تعالی فرهنگ در فرهنگ انقلاب اسلامی
- فرهنگ و تمدن در پرتو انقلاب اسلامی
- انقلاب اسلامی و نقش عوامل فرهنگی در تحقق آن
- نقش انقلاب اسلامی در تغییر ارزش های فرهنگی
- با بسته ها و ضرورت های تحقق تمدن اسلامی
- آزاداندیشی و ظهور انقلاب اسلامی و تمدن اسلامی
- معنویت و فرهنگ معنوی در پیروزی انقلاب اسلامی
- ارزش های معنوی و اصالت های اخلاقی در انقلاب اسلامی
- ۶. ۸۹/۱۱/۱۷ ، انقلاب اسلامی ، جوانان ، خودباوری و نهضت علمی
- جوانان و مدیریت انقلاب اسلامی
- انقلاب اسلامی و جایگاه خودباوری و استقلال
- بازشناسی مفهوم استقلال در انقلاب اسلامی
- انقلاب اسلامی ، خودباوری و جنبش نرم افزاری
- جوانان ، خلاقیت ، نوآوری و جنبش نرم افزاری
- بایسته های جنبش نرم افزاری در عرصه علوم انسانی
- جوانان ، استکبار جهانی و تهاجم فرهنگی
- جوان ، همت و تلاش مضاعف

۷. وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ وَ مَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ
الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا (تحریم / ۱۱ و ۱۲)

۸۹/۱۱/۱۸ ، انقلاب اسلامی ، استحکام خانواده ، رسالت و

منزلت زن .

- انقلاب اسلامی و منزلت زن ، دیروز ، امروز و فردا
 - انقلاب اسلامی و رسالت علمی و فرهنگی زنان
 - انقلاب اسلامی ، تربیت انسان و نقش خانواده
 - رسالت انبیاء رسالت انقلاب ، خانواده متعالی و تربیت انسان
 - خانواده مسلمان ، شایسته ها و ناشایسته ها
 - زنان ، انقلاب اسلامی و مشارکت سیاسی
 - زن ، حجاب و مشارکت سیاسی و اجتماعی
 - زن ایرانی ، دیروز ، امروز و فردا
 - انقلاب اسلامی و عزت بخشی به زنان
۱۱. وَ أَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَ مِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تَرْهَبُونَ بِهِ
عَدُوَّ اللَّهِ وَ عَدُوَّكُمْ (انفال / ۶۰)

۸۹/۱۱/۱۹ ، انقلاب اسلامی و آمادگی دفاعی ، بسیج و نیروهای

مسلح

- بسیج ، خودباوری و سازندگی
- نیروهای مسلح ، استقلال و تمامیت ارضی
- بسیج ، رسالت ، بایسته ها و اولویت ها
- بسیج ، آمادگی دفاعی و دیده بانی فرهنگی

- بایسته های توسعه و تقویت تکنولوژی نظامی و مخابراتی
 - انقلاب اسلامی ، تهدیدات بین المللی و توانمندی های نظامی
 - بسیج ، آگاهی ، اخلاص و ایثار
 - ارزش ها و دفاع از ارزش ها
 - بسیج ، معنویت ، اخلاق و رشد علمی
۱۱. لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ
النَّاسُ بِالْقِسْطِ (حدید / ۲۵)
- ۸۹/۱۱/۲۰ ، انقلاب اسلامی ، مردم سالاری دینی ، محرومیت زدایی

و عدالت اجتماعی

- انقلاب اسلامی ، عدالت گرایی و مبارزه با تبعیض
 - بایسته های تحقق عدالت اجتماعی در مردم سالاری دینی
 - انقلاب اسلامی و عدالت محوری در عرصه های سیاسی ، فرهنگی ، اقتصادی و قضایی
 - مردم سالاری دینی ، دین مداری و آزادی خواهی
 - اندیشه های اجرایی و مدیریتی مردم سالاری دینی
 - بایسته های اخلاقی مردم سالاری دینی
 - مردم سالاری دینی و نسبت آن با عدالت و توجه به محرومین
 - مردم سالاری دینی و تفاوت ها و تقابل ها با نظام های سکولار
۱۱. وَ إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ عَظِيمٍ ، (انفال / ۲۹)
وَ قَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَ يَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ... (انفال / ۳۹)

۸۹/۱۱/۲۱ ، انقلاب اسلامی ، بصیرت دینی ، انسجام ملی و استکبار

ستیزی

- انقلاب محصول بصیرت و خودآگاهی
 - انقلاب اسلامی ، اخوت و یکپارچگی
 - اسلام منبع بصیرت ، محور انسجام و مدار مبارزه
 - انقلاب اسلامی ، استکبار ستیزی ، چیستی ، چرایی
 - بصیرت چیست ؟ چگونه حاصل می شود ؟
 - تقوا ، خودحفاظتی و بصیرت دینی
 - تقوا ، بصیرت و انسجام ملی
 - تقوا ، خدامحوری و مبارزه باتمامی مظاهر ظلم و برتری طلبی
 - به ایمانی ، به تقوایی و تفرقه افکنی
 - اتکاء به خدا ، اعتماد به مردم و اقتدار در مقابل دشمنان
۱۱. وَ لَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا (نساء / ۱۴۱)
- ۸۹/۱۱/۲۲ ، انقلاب اسلامی ، استقلال ، آزادی ، جمهوری اسلامی
- پیام انقلاب برای مردم ، برای مسئولان
 - بایسته های حفظ استقلال و تحقق آزادی در انقلاب اسلامی
 - نسبت آزادی و عدالت در انقلاب اسلامی
 - نسبت شناسی مفهوم استقلال در عرصه های سیاسی ، اقتصادی ،

فرهنگی

- انقلاب اسلامی ، انقلابی به نام خدا
- انقلاب اسلامی و پذیرش ولایت الله در عرصه اجتماعی

- انقلاب اسلامی ، استقلال و مبارزه با برتری طلبی
- انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر جنبش های اسلامی

فصل چهارم
روز شمار انقلاب اسلامی

۲۶ دی ماه ۱۳۵۷ ، سه شنبه

شاه و فرح فرودگاه مهرآباد را در ساعت سیزده و هشت دقیقه ترک کردند . در فرودگاه ، بختیار ، دکتر جواد سعید (رئیس مجلس شورای ملی) و دکتر اردلان (وزیر دربار) و رئیس دفتر مخصوص ، سپهبد بدره ای ، سرلشکر قره باغی ، سرلشکر نشاط و عده ی معدودی از نزدیکان او حضور داشتند. شاه در پاسخ خبرنگار تلویزیون که از او پرسیده بود چه پیامی برای مردم دارد؟ فقط گریست ، فرح که مسلط تر و خونسرد تر بود از بازگشت زود هنگامشان سخن گفت .

رادیوی دولتی ، مسافرت شاه را موقتی و با هدف معالجه بیماری اش اعلام کرد . به محض انتشار این خبر ، چهره ی ایران تغییر یافت . مردم عزادار و غم زده و خشمگین ، رنج ها و کمبود های خود را فراموش کردند و به خیابان ها ریختند. موج شادی مهارناپذیری سراسر ایران را فرا گرفت . روزنامه های عصر که در عنوان آن ها با درشت ترین حرف نوشته شده بود «شاه رفت» بر دست های مردم ، روی دیوارها ، پشت شیشه ی ماشین ها و هر جای ممکن دیگر دیده می شد، ماشین ها و موتور سیکلت ها با چراغ های روشن ، بوق های ممتد و آهنگ دار می زدند . روی برف پاکن های در حال حرکت ، گل های میخک و دستمال های سفید در حرکت بود. شادی ، همه را به وجد آورده بود ، کوچک و بزرگ خجالت و ملاحظه را کنار گذاشته بودند و پس از ماه ها سختی و اشک و درد ، از فرط شادی خوشحالی می کردند .

شعارهای آهنگین و طنز آلود همان لحظه ساخته و تکرار می شد . مردم می خواندند ، دست می زدند ، از شادی می دویدند و مشت مشت شیرینی و نقل به هوا می ریختند . در ساعات اولیه شب ، همه ی گل

فروشی ها و قنادی ها خالی شده بود. هزاران اسکناس که تصویر شاه را از وسط آن بریده بودند دست به دست می شد، باقی مانده ی مجسمه های شاه د ر سراسر ایران پایین کشیده شد. در وزارتخانه ها و سازمان های دولتی، تصاویر مختلفی از امام خمینی (ره) به جای عکس شاه نصب شد. در میان تمام این هیاهو ی همه گیر و شادی شگفت آور چهره هایی با نگرانی آشکار به این سو و آن سو می رفتند و با صدایی که از فرط فریاد زدن، گرفته بود، خطاب به مردم می گفتند:

« مواظب باشید، خطر کودتا هست و هشت مرداد را از خاطر نبرید. »

عده ای نظیر همین حرف ها را بر مقوا نوشته و بردست گرفته بودند:

« بیست و هشت مرداد سال ۳۲ هم شاه رفت، اما با یک کودتا برگشت.» اما نگرانی این چهره های پر تجربه و میان سال در میان قهقهه ی شاد مردم گم می شد. چنان خوشحال بودند که احتمال هیچ خطری نمی توانست احساس شادی شان را از میان ببرد. سربازان به پادگان های خود بازگشته و اداره ی امور را به مردم و انهداده بودند، اما در اهواز، دزفول و اندیمشک، نظامیان مردمی را که مشغول شادمانی بودند، به مسلسل بسته و عده زیادی را به شهادت رسانده یا مجروح کردند.

۲۷ دی ۱۳۵۷، چهارشنبه

از سوی رهبر انقلاب پیامی به مردم فرستاده شد که در آن همگان را به راهپیمایی بزرگ در روز اربعین حسینی دعوت کرده بودند. در این پیام مسئله ی خروج شاه بی اهمیت و پایان یافته فرض شده و طی ۹ ماه توجهات و تذکراتی به مردم داده شده بود. از جمله:

- ممانعت از ماموران دولت برای بردن گندم از سیلوها و ایجاد قحطی مصنوعی.

- جلوگیری از کوشش آمریکاییان برای خارج کردن سلاح ها و تجهیزاتاتی که با پول ملت خریداری شده اند .
- دعوت کشاورزان برای کشت دیمی .
- توصیه به بانک های اسلامی به منظور دادن وام قرض الحسنه (وام بدون بهره) به کشاورزان .
- اخطار به بانک های خارجی مبنی بر پرداخت نکردن سپرده های ارزی « دزدان اموال ملت » به آن ها .
- اخطار به وکلای مجلس مبنی بر خودداری از رفتن به مجلس .
- اخطار به اعضای شورای سلطنت مبنی بر خودداری از دخالت در مقدرات کشور و کناره گیری از شورا .
- توصیه به دانشگاهیان مبنی بر ادامه دادن به شعارها ی ضد رژیم و تظاهرات علیه دولت و راندن استادان وابسته به حکومت .
- در آخرین قسمت این پیام اعلام شده بود که اعضای شورای انقلاب در داخل کشور هستند و به زودی معرفی خواهند شد.
- با انتشار خبر مربوط به آماده سازی طرح بمباران هوایی مناطقی از کشور ، افسران ، همافران و درجه داران پایگاه وحدتی دزفول به پشتیبانی از پایگاه شاهرخی که قبلاً اعتصاب غذا کرده بودند، دست به اعتصاب غذا زدند.
- رضا پهلوی ، ولیعهد هجده ساله ی ایران که در آمریکا تعلیم خلبانی می دید ، اعلام می کند : « اگر مردم بخواهند ، حاضریم کشور را اداره کنیم . » او ضمن اعلام بی خبری از تصمیم پدرش ، در ضمن سخنانش بیان داشت که او از فسادها و اشتباه کاری های دوران سلطنت به دور بوده است!

۲۸ دی ۱۳۵۷ ، پنجشنبه

در این روز همچنان مبارزات ملت به رهبری روحانیون در سراسر کشور ادامه یافت و تظاهرات و درگیری ها با شدت و قوت ادامه دارد .

۲۹ دی ۱۳۵۷ ، جمعه

اربعین حسینی ، مردم در تمام ایران راهپیمایی های بزرگی ترتیب دادند . در تهران ، از اولین ساعات روز میلیون ها نفر از شهرک های شمال و غرب تا زاغه نشینان جنوب شهر ، به سوی بلوارشاه رضا که حالا «انقلاب» نامیده می شد ، راه افتادند . ارتش ، سربازان را از مسیر راهپیمایی عقب کشیده بود . راهپیمایی های عید فطر و تاسوعا و عاشورا ، چهارمین راهپیمایی بزرگ مردم بود . صدها خبرنگار ایرانی و خارجی ، هیجان زده از فراوانی آن همه خبر و حادثه به این سو و آن سو می دویدند و عکس و خبر تهیه می کردند .

اقلیت های مذهبی (زرتشتیان ، مسیحیان و یهودیان) در آن روز حضوری چشمگیر داشتند و هزاران تصویر از امام خمینی (ره) و تصاویری از شهیدان و مبارزان از هر گروه و طبقه ای در دست های مردم بود . وقتی ظهر فرارسید ، جمعیت که دیگر حرکتی نداشت و خیابان ها را پوشانده بود ، ایستاد و قطعنامه ی راهپیمایی ، که از طریق صدها بلند گو پخش می شد ، خوانده شد. صدای تکبیر میلیون ها نفر که هر بند قطعنامه را تأیید می کردند تا کیلومترها دورتر شنیده می شد . قطعنامه ، رسیدن به مرحله ای تازه از قیام را خبر می داد که در « پرتو رهبری قاطعانه و روشن بینانه ی امام خمینی (ره) و سایر مراجع تقلید و روحانیت آگاه و مبارزه » به دست آمده بود .

دیگر موارد آن عبارت بودند از : قانونی نبودن سلطنت و خلع شاه ، برقراری جمهوری اسلامی ، تشکیل شورای انقلاب اسلامی ، برکناری

دولت بختیار ، پیوستن قوای نظامی به ملت ، برقراری روابط حسنه با همه ی ملت ها ، استعفای نمایندگان مجلس شورا و سنا و استعفای اعضای شورای سلطنت ، امام خمینی (ره) راهپیمایی روز اربعین را نوعی همه پرسی در مورد تشکیل جمهوری اسلامی قلمداد کردند .
در حالی که ارتش به نیروهایش دستور داده بود با مردم درگیر نشوند ، چماق داران ، در یزدان شهر با سلاح های گرم و چماق به مردم حمله کردند و پانزده نفر را کشتند و بسیاری را نیز مجروح کردند .

۳۰ دی ۱۳۵۷، شنبه

سید جلال‌الدین تهرانی که دو روز پیش به فرانسه رفته بود ، از امام خمینی (ره) تقاضای وقت ملاقات کرد . امام دو شرط برای ملاقات با تهرانی قرار دادند :

۱۱. استعفا از شورای سلطنت ؛

۱۲. غیر قانونی اعلام کردن شورای سلطنت .

۱ بهمن ۱۳۵۷ ، یکشنبه

« امام خمینی(ره) در تهران نماز می خواند » این جمله با حروفی درشت در اکثر روزنامه ها درج شده بود . کاروان هایی از مردم مشتاق از شهرهای دور و نزدیک به سوی تهران راه افتاد .

مردم ، تنها با خانواده و یا همراه با عده ی بسیاری از همشهریان خود به تهران می آمدند و در مساجد ، حسینیه ها و یا خانه ی شهروندان تهرانی که تا دیروز با هم غریبه بودند ، منزل می کردند تا در مراسم استقبال از رهبر انقلاب حضور داشته باشند . از سوی دیگر ، متن استعفای سید جلال‌الدین تهرانی در فرانسه به او برگردانده شد ، زیرا در آن ذکری از غیر قانونی بودن شورای سلطنت نیامده بود . تهرانی ، اندکی مقاومت کرد ، اما چون چاره ای نیافت دوباره قلم

برداشت و متن استعفایش را با خط خودش و بدون نقطه دوباره نویسی کرد در آن شورای سلطنت را بنا به فتوای حضرت آیت الله العظمی خمینی (ره) غیر قانونی دانست .

از این پس ، دیگر هیچ چیزی نمی توانست جلوی پیشی گرفتن نمایندگان دو مجلس و وزرای کابینه ی بختیار را برای تقدیم استعفا بگیرد ، کارمندان سفارتخانه های ایران در کشورهای دیگر نیز سفیران وابسته را به سفارتخانه راه نمی دادند و به همین دلیل امام خمینی (ره) هیأتی به سرپرستی دکتر جلیل ضرابی را مأمور حفظ مدارک سفارتخانه های ایران کرد . بختیار که در آشفتگی اوضاع همچنان سرگرم انجام مصاحبه ها و سخنرانی های متعدد بود ، در پاسخ یکی از نزدیکان امام (ره) که گفته بود « اگر امام بیاید دولت بختیار جارو خواهد شد » گفت : « من برای جارو شدن خیلی سنگین هستم! و شدیداً از دولت قانونی خود دفاع خواهم کرد و در صورت لزوم ارتش را مجبور خواهم ساخت با مخالفان از در جنگ در آید »

اما هر روز گروهی از نظامیان طی اعلامیه هایی همبستگی خود را با مردم اعلام می کردند . نظامیان پایگاه هوایی بندر عباس ضمن ابراز همبستگی خود با قیام مردم و به منظور حمایت از ۲۸۰۰ همافر ، افسر و درجه دار پایگاه شاهرخی همدان و پایگاه وحدتی دزفول که از دو روز پیش دست به اعتصاب غذا زده بودند ، راهپیمایی آرامی انجام دادند و سپس همگی دست از کار کشیدند .

آنها در قطعنامه ی هفت ماده ای خود تاکید کردند : « ما زیر بار کودتا که به نفع حکومت غیر قانونی و استبدادی است نمی رویم ، هر فرماندهی که دستور کودتا صادر کند ابتدا خودش کشته خواهد شد و بعد عوامل و طرفدارانش . » دو مجلس شورا ی ملی و سنا نیز در حال

فروپاشی بود. امام خمینی (ره) در پیامشان با صراحت گفتند: «به نمایندگان محمدرضا پهلوی که مجلسین را غصباً اشغال کرده اند اخطار کنید که خانه ی ملت را خالی کنند تا نمایندگان مردم پس از ۵۰ سال که ملت از حق خود محروم بود به خانه ی خود باز گردند و ان شاء الله همه خواهید دید که انتخابات آزاد و مجلس سالم یعنی چه، من به آنان اخطار می کنم که در صورت ورود مجدد به مجلس مسئول هر گونه پیشامدی خود آنان هستند.»

پس از این اخطار بیست تن از نمایندگان استعفای خود را تقدیم مجلس کردند و دو مجلس شورا و سنا جلسه ی فوق العاده ای برای جلوگیری از استعفای سایر نمایندگان تشکیل دادند.

تظاهرات در تمام شهرها و روستاها ی ایران ادامه داشت و خشونت چماق داران نیز در حال گسترش بود. حمله ی این گروه به مردم در مشکین شهر و قوچان، چندین شهید و مجروح بر جا گذاشت.

از سوی دیگر، دو گروه به نام های «جبهه ی شاهی» و «کمیته دفاع از شاه» با تلفن های پیاپی به اقامتگاه رهبر انقلاب، تهدید کردند که آن جا را منفجر خواهند کرد، همه نگران بودند. سیل نامه ها و تلگرام ها به دفتر ریاست جمهوری فرانسه سرازیر شد. در این نامه ها، علما، روشنفکران و دیگر قشرهای مردم از دولت فرانسه خواسته بودند تا در حفاظت بیشتر از جان رهبر تبعیدیشان بکوشند. گارد امنیتی اطراف منزل امام (ره) دو برابر شد و پلیس فرانسه نیز بخشی از خدمات امنیتی آن جا را بر عهده گرفت.

۲ بهمن ۱۳۵۷، دوشنبه

با قوت گرفتن شایعه ی کودتا، مردم برای مقابله با آن آماده می شدند. جزوه های آموزشی ساخت بمب های دست ساز و استفاده

از اسلحه های سبک ، دست به دست می گشت . در بهشت زهرا (س) ، دانشگاه تهران و تمامی مساجد ، سربازان فراری و چریک های مبارز به جوانان آموزش های نظامی می دادند .

آیت الله طالقانی در مصاحبه با خبرنگاران خارجی گفت : « ... تا به حال جلوی مردم را گرفته ایم و به آن ها گفته ایم با سلاح مظلومیت صدای خود را به دنیا برسانند ، مردم کشته دادند ولی یک گلوله به سمت ارتشی ها شلیک نکردند ، اگر ارتش دست به کشتار مردم بزند ، مردم مسلح خواهند شد...»

باوجود احتمال کودتا و کشتار های هر روزه ، بدنه ارتش یعنی سربازان ، درجه داران و افسران جزء هر روز گرایش بیشتری به مردم پیدا می کردند . فرار سربازان از پادگان ها با وجود مقررات شدید و مرگبار ، افزایش یافته بود . دیدن جوانان با سرهای تراشیده در خیابان ها امری عادی شده بود ، زیرا بسیاری از مردان موهایشان را از ته می زدند تا سربازان فراری که لباس شخصی پوشیده بودند ، در میان مردم قابل شناسایی نباشند . اعتصاب در بین طبقات مختلف ارتش گسترش می یافت ، چهار هزار افسر نیروی هوایی در کارخانه تعمیر چرخبال های جنگی ایران ، دست به اعتصاب غذا زدند و اخراج کارکنان امریکایی را خواستار شدند . آن ها اعلام کردند که از تلاش فرماندهان برای کودتای نظامی پشتیبانی نخواهند کرد .

۳ بهمن ۱۳۵۷ ، سه شنبه

شهر قم به دست مردم افتاد . تمام نیروهایش را از سطح شهر فراخواند و مردم اداره ی امور ، حتی وظایف پلیس راهنمایی و رانندگی را به عهده گرفتند . در تهران ، کمیته ای که از نمایندگان کارکنان چهل و پنج وزارتخانه ، سازمان و شرکت تشکیل شده بود ، از کارکنان

این مؤسسات خواست تا تشکیل جمهوری اسلامی به اعتصاب خود ادامه دهند .

سربازان گارد سلطنتی در پادگان لویزان ، در حضور خبرنگاران خارجی دست به یک راهپیمایی و نمایش آمادگی رزمی زدند و اعلام کردند تا آخرین قطره خون خود را نثار شاه خواهند کرد .

برای تدارک مراسم استقبال از امام خمینی (ره) ، ستاد ویژه ای توسط روحانیت مبارز تهران تشکیل شد . این ستاد که روحانیون و همه ی گروه های اجتماعی و سیاسی در آن نماینده ای داشتند کارهای مربوط به برگزاری بزرگ ترین استقبال تاریخ از رهبر قیام ملت ایران را انجام می داد . کمیته برگزاری مراسم استقبال ، از امام خمینی(ره) در این روز اولین اعلامیه خود را منتشر کرد .

۴بهمن ۱۳۵۷، چهارشنبه

تانک ها ، فرودگاه مهر آباد را محاصره کردند . به تمام شرکت های هواپیمایی در سطح جهان اعلام شد که به تهران پرواز نکنند ، ده ها هزار نفر از مردم به ویژه شهرستان هایی که از چند روز پیش برای استقبال از امام (ره) به تهران آمده بودند ، در اطراف فرودگاه اجتماع کردند .

کمیته برگزاری مراسم استقبال مسیر حرکت امام را مشخص کرد . کارکنان اعتصابی رادیو و تلویزیون ملی ایران ، درباره پخش مراسم ورود امام با مدیر عامل تلویزیون و وزیر اطلاعات به تفاهم رسیدند . براساس برنامه ی تنظیمی ، سه دستگاه فرستنده سیار در فرودگاه ، خیابان های مسیر حرکت و بهشت زهرا مستقر می شد و از طریق رادیو و تلویزیون به صورت مستقیم پخش می شد . کارکنان اعتصابی ، از این روز برای اطمینان از کار دستگاه هابه سر کار خود بازگشتند و د ر قسمت های

مربوط ، مشغول به کار شدند. کمیته ی تنظیم اعتصابات از کارکنان پست و تلگراف و مخابرات و همچنین از کارمندان ایز ایران (خدمات رایانه ای) در خواست کرد که به اعتصاب خود پایان دهند تا امور پستی و تلفنی مردم انجام گیرد و از تاخیر در پرداخت حقوق کارمندان جلوگیری شود .

۵ بهمن ۱۳۵۷ ، پنج شنبه

دولت ، فرودگاه را به مدت سه روز بسته اعلام کرد. به دستور بختیار هواپیمایی که توسط کارکنان اعتصابی « هما » برای پرواز رهبر انقلاب آماده شده بود تا آیت الله طالقانی و تعدادی از خبرنگاران ، صبح روز بعد با آن به پاریس رفته و امام خمینی (ره) را به ایران باز گردانند ، به علت بسته شدن راه هواپیما به وسیله ی یک تانک و نیز اشغال برج مراقبت توسط نظامیان ، امکان پرواز وجود ندارد .

بختیار در نامه ای از امام درخواست کرد تا سفر خود را سه هفته به عقب بیندازد تا او بتواند بدون نقض قانون اساسی ، امنیت ایشان را تامین کند ، اما ستاد روحانیت مبارز در پاسخ اعلام کرد : « هزاران جوان مسلمان حفاظت از جان امام خمینی را بر عهده می گیرند . » روزنامه ی کیهان با انتشار خبر کشف یک سوء قصد علیه امام خمینی (ره) ، بر نگرانی مردم که این روزها شایعات بسیاری را می شنیدند ، افزود . امام نیز گفتند : « ایادی اجانب ، فرودگاه های سراسر کشور را به روی من بسته اند و به ناچار تصمیم گرفتم تا روز یکشنبه بیست و نهم صفر ، هشتم بهمن ماه به کشور برگشته و چون سربازی در کنار شما به مبارزه علیه استعمار و استبداد تا پیروزی نهایی ادامه دهم . »

در این روز ، تظاهراتی از سوی طرفداران دولت بختیار (سوسیال دمکراسی) تدارک دیده شد . آن ها راهپیمایی خود را بر اساس قرار قبلی از مقابل مجلس شورا در بهارستان آغاز کردند . بختیار با حذف نام و تصویر شاه ، قصد داشت قانون اساسی را سنگر قرار داده و عده ی بیشتری را به راهپیمایی بکشاند . خانواده ی ارتشیان و کارمندان برخی ادارات ، موظف شده بودند تا در این راهپیمایی شرکت کنند . برای نخستین بار ، طرفداران رژیم شاهنشاهی تظاهراتی شیک و لوکس متشکل از شرکت کنندگانی با آخرین مدهای لباس - درست مثل هنرپیشگان امریکایی ترتیب دادند که در آن ، تمثال هایی از حضرت علی (ع) و پیامبر اسلام (ص) حمل و شعارهایی در حمایت از قانون اساسی و بختیار تکرار شد . خبرگزاری ها ، تعداد جمعیت را از پنج تا بیست و پنج هزار نفر ذکر کردند . آیت الله طالقانی ، مردم را به آرامش دعوت و توصیه کرد برای تماشای تظاهرات از خانه خارج نشوند . راهپیمایان پس از چند سخنرانی و قرائت قطعنامه ای در حمایت از دولت و قانون اساسی ، پراکنده شدند .

۶ بهمن ۱۳۵۷، جمعه

سیل پایان ناپذیر مردم به سوی مهرآباد در جریان بود . ده ها هزار نفر در میدان آزادی و عده ی بیشماری در بهشت زهرا (س) جمع شده بودند . در بسیاری از نقاط شهر تهران ، زرد خوردهای شدیدی بین نیروهای انتظامی و مردم رخ داد . تیر اندازی از بامداد این روز آغاز شد . مردم در اطراف دانشگاه تهران بیش از پنج شهید دادند . تیر اندازی در نواحی مختلف تهران برای یک لحظه خاموش نشد . تانک ها و زره پوش های حامل سربازان ، در چهار راه ها و میدان ها مستقر شده بودند و چرخبال های نظامی ، پرواز هایی گشتی بر فراز شهر انجام

می دادند . به تیراندازان اجازه داده شده بود تا در صورت لزوم از گلوله های صدو بیست میلی متری استفاده کنند . مردم شهرستان هایی که خود را برای استقبال از امام آماده کرده بودند ، با به تعویق افتادن مراجعت ایشان به تظاهرات وسیعی دست زدند . این تظاهرات در شهرهای قزوین ، تبریز ، و دشت مغان به تیراندازی مأموران انجامید .

در همین احوال ، کمیته ی استقبال از امام که فعالانه کار خود را در تهران دنبال می کرد ، در حال گفت و گو و هماهنگی با کارکنان اعتصابی هواپیمایی ملی ایران « هما » بود . بختیار گفته بود فرودگاه ها به علت اعتصاب کارکنان هواپیمایی کشوری بسته است و سفر امام خطرناک خواهد بود ، اما این کارکنان در پی مذاکره با کمیته ی استقبال اعلام کردند که امنیت فرود هواپیما ی حامل امام را تضمین می کنند .

۷ بهمن ۱۳۵۷، شنبه

از سوی کمیته ی استقبال ، بهشت زهرا برای سخنرانی و مدرسه ی رفاه برای اقامت امام خمینی (ره) آماده شده بود . از آن پس ، مقصد راهپیمایی ها از میدان آزادی به بهشت زهرا (س) تغییر کرد . جوانان بسیاری در حالی که بازوبند سبز با نوشته ی سفید رنگ « انتظامات استقبال از امام » را به بازو داشتند مسئول حفظ نظم این راهپیمایی ها بودند .

تمام مرخصی های ارتش لغو شده و تمام نیروهای نظامی به صورت آماده باش در آمدند . دولت هشدار داد هرگونه تظاهرات ضد دولتی را سرکوب خواهد کرد .

در غروب این روز ، اعلامیه ای از سوی بختیار از رادیو و تلویزیون پخش شد : «... من به عنوان یک دوست که خود را جزء کوچکی از نهضت و قیام عظیم ملی و اسلامی می دانم و اعتقاد صادقانه دارم که رهبری و زعامت آیت الله العظمی خمینی (ره) و رأی ایشان می تواند راه گشای مشکلات امروزی ما و ضامن ثبات و امنیت کشور باشد ، تصمیم گرفته ام ظرف ۴۸ ساعت آینده شخصاً به پاریس سفر کرده ، به زیارت معظم له نایل آیم و با گزارش اوضاع فعلی کشور و اقدامات خود ضمن درک فیض ، درباره آینده کشور کسب تکلیف کنم . »

پس از قرائت این اعلامیه از رادیو در ساعت چهار صبح ، آیت الله شهید دکتر بهشتی با روزنامه های صبح تماس گرفته و متن پیام امام را در این باره برای چاپ در اختیار آنان گذاردند : « آنچه ذکر شده است که شاپور بختیار را با سمت نخست وزیری ، من می پذیرم دروغ است بلکه تا استعفا ندهد او را نمی پذیرم چون او را قانونی نمی دانم . من با بختیار تفاهمی نکرده ام و آنچه سابق گفته است گفت و گو بین من او بوده ، دروغ محض است . »

۸ بهمن ۱۳۵۷ ، یکشنبه

هزارن تن از مردم در فرودگاه مهر آباد اجتماع کردند . این در حالی بود که فرودگاه بسته بود و زیر نظارت شدید ارتش قرار داشت . تظاهرات در سراسر ایران همچنان ادامه داشت و در غروب تهران و شهر رشت به تیر اندازی ماموران و شهادت عده ای انجامید .

بیش از چهل روحانی سرشناس ، از جمله آیت الله دکتر شهید بهشتی و آیت الله شهید استاد مطهری در دانشگاه تهران دست به تحصنی نامحدود زدند و عده ی آنان به تدریج به چهار صد نفر رسید . خواست آنان بازگشایی فرودگاه و بازگشت رهبر انقلاب به کشور بود.

۹ بهمن ۱۳۵۷، دوشنبه

بختیار در مصاحبه ای مطبوعاتی اعلام کرد: « به پاریس نخواهد رفت و فرودگاه مهر آباد تا چند ساعت دیگر باز خواهد شد و در راه ورود حضرت آیت الله العظمی خمینی (ره) به کشور مانعی نیست ... من به هیچ وجه استعفا نمی دهم و به هر کاری دست می زنم تا جنگ مسلحانه روی ندهد، وحدت، استقلال و تمامیت ایران از خمینی و شاه مهم تر است...»

امام خمینی (ره) طی پیامی در پاریس فرمودند: « خائن اصلی را با خفت بیرون کردید، همت کنید و این نتیجه را که حاشیه ای بیش نیست از صحنه خارج کنید، اکنون بر جمیع جناح های ملت و دولتی است که چون گذشته دولت غیر قانونی را محکوم کنند و اطاعت از آن نکنند که اطاعت از طاغوت حرام و مخالف رضای خداست. من از طبقه شریفه ی ارتش که دستشان به خون جوانان ما آلوده نشده است می خواهم که ننگ اطاعت از خیانتکاران را تحمل نکنند و با قاطعیت آنان را از مقابله با ملت باز دارند. »

امام خمینی (ره) اعلام کردند: « اگر ارتش کنار بکشد، آرامش تضمین می شود. محافظ من خداست و حفظ و امنیت با مردم است. »
تظاهرات مردم خشمگین تهران، امروز به اوج رسید. مردم با سنگربندی یا پناه گرفتن در کنار دیوارها با سربازان به زد و خورد پرداختند. حضور دانش آموزان در نبردهای خیابانی چشمگیر شد. تعداد کشته شدگان از پنجاه نفر گذشت و بیش از دویست نفر مجروح شدند.

۱۰ بهمن ۱۳۵۷ ، سه شنبه

فرودگاه های کشور بازگشایی شد و امریکایی هایی که تا آن روز موفق به خروج از ایران نشده بودند ، برای رفتن با پروازهای منظم هواپیما های نظامی امریکا از هم پیشی می گرفتند .

درحالی که تعداد روحانیون متحصن در دانشگاه به دو هزار نفر رسیده بود و کشور در اوج تظاهرات خشونت آمیزی قرار داشت ، بختیار در یکی از مصاحبه هایش اصول برنامه های آینده ی خود را شرح داد .

۱۱ بهمن ۱۳۵۷ ، چهارشنبه

از طرف کمیته برگزاری مراسم استقبال ، اطلاعیه ای انتشار یافت که در آن تمام برنامه ها و مقررات استقبال از امام خمینی (ره) شرح داده شده بود . این کمیته اعلام کرد : « نظر به این که دولت ایران با فرود یک هواپیما ی دربست « ایرفرانس » موافقت کرده است ، آیت الله خمینی (ره) ساعت نه صبح روز پنج شنبه وارد تهران خواهند شد . » این کمیته از مردم خواست تا در طول مسیر ، از میدان شهید (آزادی) تا میدان بیست چهارسفند (انقلاب) برای استقبال از رهبر تبعیدی خود اجتماع کنند.

دولت نیز اعلام کرد : « فردا به مناسبت فرود آمدن هواپیمای حضرت امام خمینی (ره) ، فرودگاه مهرآباد از اول صبح تا ساعت یازده صبح به روی سایر هواپیماها بسته است . »

در حالی که صدها هزار نفر به طور دائم در خیابان ها حضور داشتند، فرمانداری نظامی تهران اجتماعات را به مناسبت ورود امام به کشور تا سه روز آزاد اعلام کرد !

انتشار خبر ورود امام ، چهره ی ایران را دگرگون کرد. میلیون ها نفر از سراسر کشور به سوی تهران راه افتادند .

شهر تهران ، حالتی صد درصد جنگی به خود گرفته بود . با به راه افتادن تانک ها و خودروها در خیابان ها و پرواز چرخبال ها بر فراز شهر دولت دست به نمایش قدرت برای ترساندن مردم زد ، در بعضی نقاط ، درگیری مردم و ماموران تعدادی شهید و زخمی بر جا گذاشت ، اما مردم در اوج هیجان و شادی خود را برای پر شکوه ترین استقبال تاریخ آماده می کردند ، تمام خیابان ها و کوچه ها از آثار آتش سوزی پاک می شد . سنگرهایی که در طول چند روز گذشته توسط مردم ساخته شده بود ، راه بندان هایی که با وسایل کهنه ی منزل ، تنه درختان و ماشین های سوخته به منظور مشکل ساختن حرکت خودروهای نظامی در خیابان ساخته شده بود ، لاستیک های سوخته در تظاهرات گوناگون ... همه و همه از سطح خیابان ها جمع آوری شدند .

در اکثر شهرستان ها ، برنامه پاکسازی خیابان ها توسط زنان و مردان داوطلب و مشتاق انجام گرفت ، در حالی که ایران در اوج شور و هیجان بود ، فدراسیون بین المللی خلبانان در لندن اعلام کرد که شخصی ناشناس با تلفن تهدید کرده است که هواپیمای حامل امام را منفجر خواهد کرد . این شخص به عنوان نماینده نیروهای طرفدار دمکراسی در ایران گفته : بازگشت امام موجب خونریزی های وسیع در ایران خواهد شد . گروهی که خود را « سازمان کماندویی مبارز در راه قانون اساسی » نامیده اند ، به دفتر خبرگزاری آسوشیتدپرس تلفن زده و هشدار داده اند که اگر فردی قانون اساسی را نادیده بگیرد ، آن ها دست به جنگ کماندویی و کشتاری بی سابقه خواهند زد . این گروه خود را غیر ارتشی معرفی کرده و مدعی شده اند که دارای سلاح های خود کار سنگین و سبک هستند .

در پی این تهدید ها ، امام(ره) به نزدیکان خود گفتند : « بیعت خود را از شما بر می دارم ، ما به طرف کار بزرگی می رویم ، شما هم جانتان را به خطر نیندازید . »

۱۲ بهمن ۱۳۵۷ ، پنجشنبه

از نخستین ساعات بامداد ، مردم به سوی مسیر اعلام شده توسط کمیته ی استقبال حرکت کردند . شب پیش ، هزاران نفر بدون اعتنا به حکومت نظامی ، در اطراف میدان آزادی و بهشت زهرا (س) خوابیده بودند تا از نزدیک ترین محل بتوانند رهبر انقلاب را پس از سال ها تبعید ببینند . هزاران جوان مسئول برقراری نظم جمعیت بودند و خط سفید وسط خیابان های شسته شده و بی غبار ، تا کیلومترها پوشیده از گل های رنگین بود .

کمیته اعتصابات ، به کارکنان اعتصابی رادیو و تلویزیون اجازه داده بود تا برای ضبط مراسم استقبال امام به سر کار خود باز گردند . آن ها در مقابل چشم حیرت زده نظامیانی که از چند ماه پیش آن جا را در اشغال خود داشتند با پشتکاری قوی ، کاری را که هفته ها وقت می گرفت ، در عرض چند ساعت انجام دادند . تمام مسیر زیر پوشش فرستنده هایی قرار گرفت که گزارش مستقیم ورود امام را از طریق ماهواره به تمام جهان مخابره می کرد .

در آن سوی جهان ، امام (ره) با تذکر خطراتی که ممکن بود ایشان را تهدید کند ؛ سعی در منصرف کردن صدها نفری داشتند که داوطلب بودند ، در این پرواز رهبرشان را همراهی کنند ، در فرودگاه پاریس امام (ره) که در میان خبرنگاران محاصره شده بودند ، از مهمان نوازی و تفاهم فرانسویان و اجازه ی آزادی بیانی که به ایشان داده شده بود و نیز از اهالی دهکده ی نوفل لوشاتو تشکر کردند . سپس ، در ساعت

۹/۲۷ صبح ، هواپیما ی ایرفرانس در حالی که سه هواپیما ی جنگی فانتوم آن را از ابتدا ی مرز هوایی کشور همراهی می کردند ، وارد ایران شد . امام خمینی (ره) رهبر انقلاب اسلامی در میان شادی ، هیجان و نگرانی مردم قدم به خاک ایران گذاشت . امام (ره) ضمن سخنرانی کوتاهی در فرودگاه از مردم تشکر کرد و آنان را به وحدت کلمه فراخواند و سپس به سوی بهشت زهرا حرکت کرد . گزارش مستقیم ورود امام از تلویزیون در حال پخش بود. به محض آن که گوینده شروع به خواندن شعارهای فرود گاه کرد ، قطع شد و جای آن را سرود شاهنشاهی و تصویری از شاه ملعون گرفت . در این لحظه هزاران دستگاه تلویزیون توسط مردم خشمگین شکسته شد و کسانی که به امید دیدن این گزارش پای گیرنده های خود نشسته بودند نیز به خیابان ها ریختند . در تهران جمعیتی بیش از روز تاسوعا و عاشورا و عید فطر به خیابان آمده بودند ، خودرو حامل امام (ره) که به سبب ازدحام جمعیت عملاً بی حرکت مانده بود ، تا مسافتی طولانی روی دست های مردم حمل شد ، مردم مسیر سی و سه کیلومتری فرودگاه تا بهشت زهرا را پر کرده بودند ، ساعت ها طول کشید تا این کاروان میلیونی به مقصد برسد . بیش از صدها هزار نفر در بهشت زهرا (س) به انتظار مانده بودند. شاخه درخت ها ، دیوارها و تیر چراغ برق پر بود از جوانانی که از ساعت ها پیش جا گرفته بودند تا صحنه هایی از این استقبال تاریخی را ببینند . خودرو حامل امام (ره) در میان جمعیت متوقف شده بود و به ناچار بخش آخر مسیر را با چرخبال طی کردند ، جایگاه سخنرانی را در قطعه ی هفده ، مزار شهدای هفده شهریور برپا کرده بودند . مردم فریاد می زدند « به خانه شهیدان خوش آمدی ای امام » در میان اشک و تأثر مردم از بلندگوهایی که مهندسان عضو

کمیته استقبال بر تیرهای برق و درخت ها نصب کرده بودند ، سرودی پخش می شد که با حال و هوای آن روز بسیار تناسب داشت :

« برخیزید ، برخیزید ، ای شهیدان راه خدا ، ای کرده بهر احیا حق جان فدا ... » سرانجام امام خمینی (ره) سخنرانی تاریخی خود را در حضور میلیون ها شنونده ی مشتاق ایراد فرمودند . این سخنرانی مشخص کرد که شورای انقلاب به زودی دولت موقت را تعیین خواهد کرد و این دولت عهده دار تشکیل مجلس و ریاست جمهوری است .

پس از اتمام مراسم سخنرانی ، امام (ره) به مدرسه علوی واقع در کوچه ی پشت مجلس شورا که از سوی کمیته ی استقبال برای اقامت ایشان د ر نظر گرفته شده بود ، رفتند و بسیاری از مشتاقان نیز به امید از نزدیک دیدن ایشان در خیابان ها و کوچه های اطراف مدرسه اجتماع کردند . با آمدن امام (ره) ، روحانیون متحصن در مسجد دانشگاه با انتشار اعلامیه ای به تحصن خود پایان دادند .

۱۳ بهمن ۱۳۵۷، جمعه

از بامداد و اولین ساعات آزادی عبور و مرور ، هزاران هزار زن و مرد به سوی مدرسه علوی رفتند تا رهبر از تبعید برگشته و پیروز خود را ملاقات کنند . آن ها مشتاقانه منتظر لحظه ای بودند که او را ایستاده پشت پنجره ای ببینند که برایشان دست تکان می داد و دیوار کوچه پشت مجلس ، پر بود از جمله ها و پلاکاردهایی نظیر « زیارت قبول » و « با یک بار زیارت امام این توفیق را به دیگران هم بدهید » . حیاط مدرسه هر دم از جمعیت پر و خالی می شد و این موج ، لحظه ای از حرکت باز نمی ایستاد .

در حالی که همه چشم و گوش به مدرسه علوی داشتند . بختیار هنوز هم سر گرم مصاحبه هایش بود . او درباره ی تشکیل دولت موقت

توسط امام گفت: «اگر او می خواهد چنین دولتی در شهر مقدس قم تشکیل دهد اجازه خواهیم داد. این جذاب خواهد بود، ما واتیکان کوچک خود را خواهیم داشت، اما به طور جدی می گویم به آیت الله خمینی (ره) اجازه تشکیل یک دولت واقعی را نخواهم داد. او نیز ایراد می داند.»

تظاهرات و درگیری همچنان در شهرهای کشور ادامه داشت. شهرهای سمنان و تربت جام در این روز عزادار شهیدان خود بودند.

۱۴ بهمن ۱۳۵۷، شنبه

بختیار اعلام کرد که حاضر به همکاری با طرفداران آیت الله العظمی خمینی (ره) است و حتی حاضر است وزرای انتخابی ایشان را در یک دولت ملی بپذیرد، اما مردم جز برای ساختن شعارهای طنز آلود، نامی از بختیار نمی بردند. این در حالی بود که کارکنان وزارتخانه ها و ادارات مختلف، وزیران و مدیران دولت را به محل کار خود راه نمی دادند و ارتش، روز به روز در مقابل مردم فرسوده تر می شد. شمار سربازان فراری، به خصوص با بازگشت امام (ره) افزایش چشمگیری پیدا کرده بود.

جواد شهرستانی (شهردار تهران) نخستین مسئول دولتی بود که در این روز به دیدن امام آمده، استعفایش را تقدیم کرد و دوباره از سوی امام شهردار شد. بختیار که از انتشار این خبر و احتمال این که از سوی دیگران سرمشق قرارگیرد، ترسیده بود، در مصاحبه ای شروع به ناسزاگویی به شهرستانی کرد و گفت: «این شخص (شهرستانی) پرونده مفتوح در دادگستری دارد و به دادستان گفته ام آن را به جریان اندازد.» شهردار تهران تنها کسی نبود که به مدرسه علوی روی آورده بود. مسئولان اعتصابی تمام واحدهای دولتی در آن جا بودند. به نحوی

که کمیته ی استقبال از هیچ نظر کمبودی نداشت ، روزی ده ها خط تلفن و تلکس به هر چه که خواسته می شد ، متصل می گشت . در میان خاموشی های طولانی شهر ، کارکنان و مهندسان اداره ی برق از خاموشی منطقه ی مجلس که اقامتگاه امام (ره) بود به هر ترتیبی جلوگیری می کردند و کارکنان اعتصابی تلویزیون سرگرم راه اندازی یک فرستنده ی موقت بودند که می توانست منطقه ی وسیعی از تهران را پوشش دهد و از همان وقت به « کانال انقلاب » مشهور شده بود .

کمیته تنظیم اعتصابات به کارکنان گمرک بازرگان اعلام کرد باید هرچه زودتر کامیون های مواد غذایی و احتیاجات ضروری مردم را تخلیه کنند . خانواده ی گروهی از همافران که چند روز پیش دستگیر شده بودند ، بار دیگر در کاخ دادگستری تحصن کردند .

از سوی دیگر ، رسانه های گروهی اعلام کردند دولت امریکا تماس خود را با شاه قطع کرده است و حتی اردشیر زاهدی سفیر شاه به امریکا که خیلی نزدیک بود ، را نپذیرفته است .

۱۵ بهمن ۱۳۵۷ ، یکشنبه

کارکنان نخست وزیری به منظور پشتیبانی از مبارزات خونین ملت مبارز و قهرمان ایران و در جهت همبستگی با این نهضت ، اعتصاب کردند . بختیار که در دفتر کار خود نیز پایگاهی نداشت ، باز هم تلاش کرد تا با امام خمینی (ره) ملاقات کند ، اما امام (ره) قاطعانه اعلام کردند که تا استعفا ندهد او را نخواهند پذیرفت .

بختیار در مصاحبه با روزنامه « لوماتن » چاپ پاریس گفت : « من همچنان چون گذشته مشتاق ملاقات با آیت الله خمینی (ره) هستم ،

اما اگر ایشان موضع گیری نمایند، کوشش برای ملاقات ارزشی نخواهد داشت، در این صورت ما همچنان دور از یکدیگر دوستان خوبی برای هم باقی خواهیم ماند!»

او در مصاحبه ای یگر با لحنی دوگانه میان نرمش و تهدید گفت :
 « در برخی از اصول نه با شاه سازش می کنم نه با خمینی » او بر این نکات تاکید کرد که :

- به آیت الله خمینی (ره) اجازه ی تشکیل دولت موقت را نمی دهم .

- کسانی را که جنگ داخلی راه بیندازند اعدام می کنم .

- تمام نظرات امام خمینی (ره) رادر لباس قانون تحقق می بخشم .

امام (ره) در پاسخ تهدیدهای دولت و فرمانداری نظامی فرمودند :
 « من باید نصیحت کنم که دولت غاصب کاری نکند که مجبور شویم مردم را به جهاد دعوت کنیم . ما از ارتش می خواهیم هر چه زودتر به ملت متصل شوند . آن ها فرزندان ما هستند ، ما به آن ها محبت داریم ... »

امام درباره ی اصول سیاست هایشان فرمودند : « تمام اتباع خارجی در ایران به صورت آزاد زندگی خواهند کرد . ما برای اقلیت های مذهبی احترام قائل هستیم . نظر من راجع به رادیو و تلویزیون و مطبوعات این است که در خدمت ملت باشند . دولت ها حق هیچ نظارت ندارند ... »

در همین روز ، چندین پاسگاه هوایی در سراسر ایران علیه رژیم شاه شورش کردند . افراد زیادی از نیروی هوایی بازداشت شدند و در پایگاه شاهرخی همدان زندانی شدند .

دانشجویان طرفدار انقلاب اسلامی در لندن ، ملبورن و انگلستان دست به تظاهرات وسیعی زدند .

دویست نفر از وزرای سابق ، معاونان وزارت خانه ها ، بعضی از مدیران بخش خصوصی ، استانداران و ... بازداشت شدند اتهام آن ها سوء استفاده از بیت المال و فساد بود . دولت اعلام کرد چندین پرونده مربوط به سوء استفاده های زیاد مالی در طرح تغذیه رایگان ، حزب رستاخیز ، سازمان اوقاف و امور خیریه و ... در دست بررسی است .

۱۶ بهمن ۱۳۵۷ ، دوشنبه

صبح روز شانزدهم بهمن ، در حالی که ده ها خبرنگار داخلی و خارجی و گروه های مختلفی از مردم و نزدیکان امام در سالن مدرسه علوی اجتماع کرده بودند ، در حضور امام خمینی (ره) ، حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی حکم نخست وزیری مهندس مهدی بازرگان را قرائت کرد . بازرگان ، از چهره های مذهبی و نرم خوی انقلاب و از جمله مبارزان قدیمی بود که در دولت دکتر مصدق نیز خدمت کرده بود . او پس از سخنانی کوتاه و تشکر از اعتماد رهبر انقلاب و مردم ایران برنامه ها و وظایف دولت موقت را شرح داد و گفت : « از وظایف عمده دولت موقت آن است که یک همه پرسی برپا کند تا نظر مردم را درباره ی تغییر رژیم و تحول آن به جمهوری اسلامی بپرسد . سپس

این وظیفه را خواهد داشت که انتخابات مجلس و موسسان را برگزار نماید - مجلسی که قانون اساسی آینده را تدوین خواهد کرد - وظیفه سوم نیز برگزاری انتخابات مجلس شورای ملی است که به موجب قانون اساسی جدید تشکیل خواهد شد و در آخر استعفا و تحویل مسئولیت به رئیس جمهوری و دولت رسمی «

امام خمینی (ره) بعد از تعیین بازرگان به ریاست دولت موقت اظهار کردند که : « از طریق مطبوعات و تظاهرات آرام ، ملت درباره ی دولت بازرگان باید نظر بدهند . »

قرار شد روز پنج شنبه نوزدهم بهمن ماه برای تأیید دولت بازرگان راهپیمایی گسترده ای در سراسر ایران برپا شود . در حالی که مردم هر لحظه به پیروزی نزدیکشان امیدوارتر می شدند ، هشت تن از تیمساران ارتش پس از ساعت ها مذاکره در مورد طرح یک کودتا (ن ک : اصطلاحات) به نام « کورتاژ » متحد شدند . در پادگان لویزان ، مرکز این افسران نیروی ویژه و گارد جاویدان ، ستاد عملیات مخفی تدارک دیده شده بود . اصول این طرح بمباران مراکز انقلاب در تهران ، کنترل شهرها توسط نظامیان ، دستگیری و اعدام افراد مشهور به مخالفت با شاه ، اشغال رادیو و ... بود . این گروه که موفق نشده بودند طرح خود را به طور مستقیم با شاه مطرح کنند ، از طریق اردشیر زاهدی - سفیر ایران در آمریکا و داماد شاه - مطمئن شده بودند که شاه از آن ها دفاع خواهد کرد و آمریکا نیز پشت آن ها خواهد بود .

آن ها موفق شده بودند پنج پست ضدهوایی را که از یک سال پیش برای حفاظت از کاخ های سلطنتی بر بلندی های شمال تهران برپا شده بود ، فعال نمایند و در هر یک از آن ها توپ های قوی و حساسی مستقر کنند که با دقت بسیار زیاد می تواند نقاط حساس را هدف گیری کند . از جمله اهداف مشخص شده در این طرح ، مدرسه علوی اقامتگاه رهبر انقلاب بود .

فهرستی از اسامی ، محل اقامت و مشخصات بیش از دو هزار نفر تهیه شده بود که می بایستی با یک اقدام ناگهانی ربوده و به یکی از جزایر دورافتاده خلیج فارس فرستاده شوند . یک چرخ بال توپ دار نیز پیش بینی شده بود تا در صورت شورش و مقاومت مردم ، از آن استفاده شود . دست بند ، پابند و لباس متحدالشکل برای کودتاجیان ، هواپیما ، جیب های مجهز به سلاح های نیمه سنگین و اسلحه های سبک و خودکار نیز پیش بینی شده بود . یکی از افسران ارشد کودتا نیز مسئولیت یافتن فرماندهان مطمئن در شهرستان ها و هماهنگی های لازم را بر عهده گرفته بود . اما اعضای شورای انقلاب ، آیت الله شهید دکتر بهشتی ، شهید استاد مطهری و مهندس بازرگان با تماس های مداوم با فرماندهان ارتش سعی می کردند به آن ها نزدیک شده و ارتش را بدون خونریزی متحد ملت کنند .

مردم نیز با گل و اشک و سخنرانی و شعار ، ارتشیان را در فشار عاطفی و روانی گذاشته بودند . امام (ره) نیز با فتوای خود درباره باطل

بودن سوگند وفاداری نظامیان به شاه ، راه فرار سربازان از پادگان را هموار کرده بود .

در این روز ، اسرائیلی ها که مسئول آموزش های نظامی در ارتش بودند ، ایران را ترک کردند .

دانش آموزان مدارس پایتخت با انتشار بیانیه ای اعلام کردند « ما دانش آموزان ایرانی ، روز سه شنبه سیزدهم آبان ماه را به عنوان روز دانش آموز اعلام کرده و قصد داریم هر ساله به یاد شهیدان جنبش دانش آموزی در این روز بر وحدت و یکپارچگی خود بیفزاییم . »

۱۷ بهمن ۱۳۵۷ ، سه شنبه

تظاهراتی با هدف حمایت از دولت بازرگان و مخالفت با بختیار در تمام کشور برپا شد . هوپیمایهای نظامی دست به پرواز بی سابقه در آسمان تهران زدند . تمام راه هایی که به میدان بهارستان و مجلس می رسید ، در کنترل نیروهای مسلح بود . بختیار که سعی داشت به مردم بفهماند در انجام وعده های خود کوشاست ، در مجلس حضور یافت و نمایندگان مجلس در حضور او طرح های انحلال ساواک و دستگیری نخست وزیران و وزیران سال ۱۳۴۲ تا آن سال را که متهم به سوء استفاده از قدرت بودند ، تصویب کردند .

افسران جوان در مراسم فارغ التحصیلی دانشکده افسری از ادای سوگند وفاداری به شاه معاف شدند و به خدا ، قرآن و میهن سوگند سربازی خوردند .

در این روز ، ژنرال هایزر فرستاده ویژه ی امریکا که ماموریت داشت ارتش را یکپارچه و پشت سر دولت نگه دارد و در صورت لزوم طرح یک کودتا علیه انقلاب را به انجام رساند ، بدون هیچ گونه نتیجه گیری از فعالیت های خود ایران را ترک کند .

۱۸ بهمن ۱۳۵۷ ، چهارشنبه

در حالی که در تمام شهرهای ایران ، تظاهراتی در حمایت از بازرگان برپا بود ، طرفداران حکومت بختیار در سالن بدمینتون ورزشگاه امجدیه (شهید شیرودی) اجتماعی چند صد نفره تشکیل دادند که به سبب قطع میکروفن سالن برنامه هایشان به هم خورد و ناتمام ماند .

در این روز ، کانال تلویزیونی انقلاب که از مدرسه علوی و از یک فرستنده ی سیار برنامه پخش می کرد ، آغاز به کار کرد .

در پی فرمان امام خمینی (ره) در خصوص افشای نام اشخاصی که به نوعی به کشور و مردم خیانت کرده اند ، کارکنان وزارت فرهنگ و هنر ، اسامی سانسورچیان را اعلام کردند .

۱۹ بهمن ۱۳۵۷ ، پنج شنبه

از اولین ساعات روز ، در تمام ایران به طور همزمان ، راهپیمایی بزرگی برای تایید دولت مهندس مهدی بازرگان برپا شد . مردم یکپارچه در شعارهایی مختلف ، همبستگی و اطاعت خود را از دولت موقت ابراز داشتند . به دستور بختیار ، سربازان فرمانداری نظامی جلوی مردم را نگرفتند ، اما در بعضی نقاط به سوی مردم تیراندازی شد . پیامی که امام (ره) خطاب به ارتشیان صادر کرده بودند ، دست به دست

می چرخید . مردم متن پیام رهبر انقلاب را جلوی نظامیان می خواندند و صلوات می فرستادند ، در این پیام ها آمده بود : « ما به نظامیان می گوییم به ملت ملحق شوند ، می گوییم اسلام بهتر از کفر است . ملت برای شما بهتر از اجنبی است ... ما می خواهیم که مملکت دارای یک نظام قدرتمند باشد . ما نمی خواهیم نظام را به هم بزنیم . لکن نظامی ناشی از ملت و در خدمت ملت به نظامی که دیگران آن را سرپرستی بکنند و دیگران به این نظام فرمان بدهند . »

در این روز عده ی زیادی از همافران و افراد نیروی هوایی ، در حالی که لباس های نظامی بر تن داشتند و بر پلاکاردهای متعددی نوشته بودند : « لطفاً عکس نگیرید » در میان شادی و حیرت مردمی که از این رژه ی نظامی غافلگیر شده بودند ، به اقامتگاه امام (ره) رفتند . آنان در حالی که شعارهایی درباره اتحادشان با مردم و اطاعتشان از امام (ره) بر لب داشتند ، در حضور رهبر انقلاب صف کشیدند و به سخنان کوتاه ایشان گوش دادند . امام (ره) در این دیدار گفتند : « همان طور که گفتید تا حالا در اطاعت طاغوت بودید ، حالا به قرآن پیوستید . قرآن حافظ شماست . امیدوارم با کمک شما بتوانیم در این جا حکومت عدل اسلامی را برقرار کنیم . »

یکی از روزنامه های عصر ، خبر این دیدار را با عکسی که همافران را از پشت سر و امام (ره) را از روبه رو نشان می داد ، به چاپ رساند . به محض انتشار این روزنامه ، مردم هر کجا که ارتشیان را می دیدند ، آن ها را در آغوش می کشیدند ، حلقه های گل بر گردنشان

می آویختند و آن ها را بر شانه های خود بلند می کردند . مردم در مقابل چشم سربازانی که مشاهده ابراز احساسات شدید جمعیت توان هر نوع مقابله ای را از آن ها گرفته بود ، تصاویر رهبرشان را بر ماشین ها و تانک های نظامی می چسبانند .

بدره ای (فرمانده نیروی زمینی) از بختیار خواست تا دستور دهد تمام افسرانی که احتمال داشت در رژه صبح آن روز مدرسه علوی حاضر شده باشند ، دستگیر شوند ، اما مأموران امنیتی که بلافاصله برای بازداشت آن ها اعزام شده بودند ، دست خالی بازگشتند . هیچ یک از آنان در محل کار و زندگی خود نبودند ، همگی به گونه ای حساب شده ، توسط نزدیکان امام (ره) در محل های امن پنهان شده بودند . تنها تعداد کمی - چهار افسر و دوازده درجه دار - به چنگ مأموران امنیتی گرفتار شدند .

خبرگزاری ها ، عکس و خبر مربوط به این واقعه را به سراسر جهان مخابره کردند ، همچنین سخن بختیار را که گفته بود : « آن عکس مونتاز است » و تهدید کرده بود که « مسیبان آن حادثه را به شدیدترین وجهی تنبیه خواهد کرد » در حالی که بختیار گفته بود : « هر یک از اعضای دولت موقت که بخواهد وارد وزارتخانه ها شود ، توقیف خواهد شد . » کارکنان یازده وزارتخانه اعلام کردند که فقط از مهندس بازرگان اطاعت خواهند کرد . سپهبد مقدم (رئیس ساواک) نیز با رسیدن اخبار حمله مردم به مراکز ساواک ، به تمام روسای

ساواک سراسر کشور دستور داد در صورت لزوم اسناد و مدارک محرمانه را از میان ببرند .

به دلیل احتمال دستیابی مردم به سلاح های گرم ، بختیار در ملاقات با ارتشبد قره باغی (رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران) به او پیشنهاد کرد تا دستور بمباران مراکز نظامی را که در آن ها انبار اسلحه های سبک مثل ژ.۳ ، مسلسل های سبک و مواد منفجره نگهداری می شود ، صادر کند .

۲۰ بهمن ۱۳۵۷ ، جمعه

در حالی که تظاهرات وسیعی در حمایت از دولت موقت در سراسر ایران برپا بود ، مهندس مهدی بازرگان در دانشگاه تهران سخنرانی مهمی ایراد کرد که در آن ، وظایف و سیاست های دولت موقت را شرح داد و از بختیار و نیز ارتشیان خواست با به ملت پیوسته و در برابر خواسته های مردم مقاومت نکنند .

طرفداران بختیار نیز تظاهرات ملایمی با تصویرهایی از حضرت علی (ع) و پیغمبر اکرم (ص) و شعارهایی در حمایت از کابینه بختیار ترتیب دادند و پس از ساعتی پراکنده شدند .

رویداد مهم این روز ، درگیری شدید بین همافران و افراد گارد جاویدان بود . در اخبار ساعت هشت شب ، وقتی گزارشی از تظاهرات طرفداران بختیار پخش می شد ، همافران که در سالن تلویزیون خوابگاه نیروی هوایی جمع شده و مشغول تماشای اخبار بودند ، شروع به خندیدن و هو کردن آنان کردند . این کار نیروهای گارد را که در

ساختمان مقابل بودند حساس کرده بود . پس از اخبار ، فیلمی از دوران اقامت امام (ره) در پاریس تا حرکت به سوی ایران و ورود به تهران ... از شبکه ی سراسری تلویزیون پخش شد . با دیدن نخستین تصاویر از این فیلم ، فریاد « الله اکبر » همافران که (اولین گروه از ارتشیان که به انقلاب پیوستند) در تمام پادگان پیچید . این فریادها که با شعارهایی گاه به گاه در حمایت از امام (ره) آمیخته شد ، باعث خشم افسران و کارکنان ضد اطلاعات نیروی هوایی شد . اختطارهای تند آنان به همافران ، سرانجام به درگیری و تیراندازی کشیده شد ، با شدت گرفتن تیراندازی در پادگان نیروی هوایی ، فرمانداری نظامی کماندوهای گارد را به کمک افسران ضد اطلاعات فرستاد . چرخبال های گارد ، این کماندوها را در محوطه پادگان پیاده کردند . همافران از هر سو محاصره شده بودند و با فریاد الله اکبر از مردم کمک می خواستند . صدای تیراندازی و فریادهای کمک خواهی و تکبیر همافران ، مردم خیابان های اطراف میدان فوزیه امام حسین (ع) و میدان ژاله (شهدا) را به خیابان ها کشاند . یکی دو نفر از همافران ، از پشت میله های محوطه با اصرار از مردم می خواستند که به آن ها کمک کنند . روحانی جوانی با بلندگو مردم را خبر کرده و آن ها را به یاری همافران تشویق کرد . همافران که خود را به انبار اسلحه رسانده بودند با شدت بیش تری با گاردی ها درگیر شدند ، مردم با سنگ و چوب و چاقو موفق شدند حلقه گاردی ها را بشکافند و همافران را از محاصره نجات دهند .

اما لوله مسلسل ها به سوی مردم چرخید و این بار آن ها هدف گلوله قرار گرفتند . چند جوان سعی کردند با تیروکمان و سنگ نورافکن های روی دیوارهای پادگان را بشکنند تا با تاریک شدن اطراف مردم کمتر در دید و تیررس قرار بگیرند و امکان بالا رفتن از نرده ها و داخل شدن به پادگان به وجود آید ...

این زد و خورد تا صبح ادامه یافت و سرانجام همافران در حالی که شصت و یک کشته و بیش از دویست مجروح بر جا گذاشته بودند ، توانستند حلقه محاصره را بشکنند و گاردی ها را عقب بزنند . این در حالی بود که بسیاری از مردم به تصور این که اقامتگاه امام (ره) مورد هجوم واقع شده ، در اطراف مدرسه علوی و مدرسه رفاه اجتماع کرده و آماده مقابله با هر خطری بودند .

۲۱ بهمن ۱۳۵۷ ، شنبه

درگیری میان همافران افراد گارد جاویدان که از شب پیش آغاز شده بود ، تا قبل از ظهور روز بیست و یکم نیز ادامه داشت . سرانجام در ساعت ۱۰ صبح ، در اسلحه خانه نیروی هوایی به روی مردم گشوده شد . هزاران نوشته بر مقوا و کاغذ روی دست ها در سطح شهر می چرخید : « هر کس ورقه پایان خدمت دارد برای گرفتن اسلحه به نیروی هوایی برود . » ناگهان در سطح شهر شایع شد که امام (ره) اعلام جهاد کرده اند . هزاران جوان که در این مدت آموزش های ابتدایی نظامی دیده بودند ، با اسلحه های سبک یا بمب های دست ساز در شهر به راه افتادند و به مراکز نظامی حمله بردند . کلانتری های ۹ ، ۱۰ ،

۱۱، ۱۴، ۱۶، ۲۶ و کلانتری نارمک به دست مردم افتاد. ارتش با تانک ها و نفربرها شروع به مقابله با مردم کرد. جوانان موتور سوار به جز لوازم پزشکی برای مجروحین، شروع به جمع آوری گونی برای ساخت سنگر و شیشه و پارچه برای درست کردن بمب های آتش زا کردند. هزاران زن و مرد با کندن آسفالت های خیابان و یا باغچه های کنار پیاده رو، گونی ها را پر از خاک می کردند و با شلنگ آب بر روی این کیسه ها آب می پاشیدند تا گلوله ها بهتر مهار شوند. در نقاط مختلف تهران به خصوص خیابان فرح آباد، ژاله، تهران نو، میدان ژاله (شهدا)، میدان شهباز، خیابان شهباز، میدان خراسان، اطراف پادگان نیروی هوایی در فرح آباد قصر فیروزه، سنگربندی شد.

زنان در هر گوشه شهر مشغول رنده کردن صابون و ساخت کوکتل مولوتف بودند. با وجود کمبود شدید بنزین، هزان نفر باک ماشین ها و موتورهای خود را برای ساخت کوکتل مولوتف - تنها سلاح مردمی در مقابل تانک ها - خالی می کردند. تیپ زرهی قزوین برای حمایت از نیروهای حکومت نظامی وارد شهر شد، ولی در خیابان سپه مورد هجوم مردم قرار گرفت. وقتی مردم توانستند با سلاح های ابتدایی خود چند تانک را که برای جنگ با افراد نیروی هوایی آمده بودند از کار بیندازند، روحیه ها چند برابر شد. اهالی محله ی حاشیه شهر، جاده هایی را که به تهران می رسید بستند تا از ورود قوای کمکی از شهرهای مجاور برای ارتش جلوگیری کنند.

روزنامه ها که به چاپ دوم و سوم رسیده بودند ، میان مردم دست به دست می شدند . همه جا متن فتوای امام (ره) درباره ی قسم وفاداری ارتشیان به شاه را می شد دید : « قسم برای حفظ قدرت طاغوتی صحیح نیست و مخالفت با آن واجب است و کسانی که به این نحو قسم خورده اند باید بر خلاف آن عمل کنند . »

مردم سوار بر چند تانک و نفربری که از نظامیان گرفته بودند ، در خیابان ها حرکت می کردند و به دیگران روحیه می دادند ، در حالی که شهر در آتش و جنگ می سوخت ، تعدادی از روحانیون با بلند گو به مردم اطلاع دادند که رهبر انقلاب هنوز فرمان جهاد نداده است .

فرمانداری نظامی در آخرین اعلامیه اش که بارها از رادیو پخش شد و سربازان نیز توسط بلندگو آن را برای مردم می خواندند ، ساعت منع عبور و مرور را از چهار و نیم عصر اعلام کردند ، از سوی دیگر ، ستاد کودتا تصمیم گرفت همان شب طرح از پیش تعیین شده خود را به اجرا بگذارد .

پس از اعلام ساعت منع عبور و مرور ، خانواده های درجه داران ، افسران ، همافران و سربازان نیروی هوایی با در دست داشتن نوشته هایی در خیابان ها به راه افتادند و از مردم خواستند که در خیابان ها بمانند و در ساعت پنج عصر راهپیمایی کنند . آن ها اعلام کردند که مأموران گارد و فرمانداری نظامی قصد دارند به بیمارستان ها حمله کنند و مجروحان درگیری های اخیر را با خود ببرند . درحالی که نیروهای مدافع رژیم به شدت با مردم مقابله می کردند و افسران طراح

کودتا در تلاش برای آخرین هماهنگی ها بودند ، ناگهان پیام امام (ره) اوضاع را عوض کرد ؛ پیامی که در چشم به هم زدنی در شهر پخش شد . روحانیان ، ایستاده بر سقف ماشین ها با بلند گو یا فریاد این پیام را اعلام می کردند . خودروها با چراغ های روشن و نصب اعلامیه بر پشت شیشه هایشان و هزاران جوان با در دست گرفتن نوشته ها از مردم می خواستند که خیابان ها را ترک نکنند . در بخشی از این پیام آمده بود : « اعلامیه امروز حکومت نظامی خدعه و خلاف شرع است ، مردم به هیچ وجه به آن اعتنا نکنند ، برادران و خواهران عزیزم ، هراسی به خود راه ندهید که به خواست خداوند تعالی ، حق پیروز است . » .

مردم واکنشی باور نکردنی داشتند . آنها لاستیک ماشین هایشان را در خیابان ها آتش می زدند و راه بندان ایجاد می کردند ، همه با فریاد از هم می خواستند که به خانه نروند و به یکدیگر هشدار می دادند ((نگذارید ۲۸ مرداد تکرار شود)) ، ((توطئه کودتا را خنثی کنید)) . در امریکا ، برژینسکی ، شبانه طرح کودتا را با ژنرال براون (وزیر دفاع) و ژنرال ترنر (رئیس سیاه) مطرح کرده و موافقت آنها را به دست آورد و از ژنرال هایزر فرستاده نظامی آمریکا که تا یکی دو روز پیش در ایران به سر برده بود ، اطلاعاتی در باره ی آمادگی ارتش به دست آورد ، اما در تهران حضور میلیون ها زن و مرد که با ابتدایی ترین سلاح ها ارتش را در میان گرفته بودند ، امکان کودتا را از بین برده بود . در حالی که در اکثر شهرهای ایران جنگی تمام عیار میان مردم و ارتش در جریان بود ، بختیار در مجلس سنا سرگرم تصویب لایحه انحلال ساواک و محاکمه

وزیران و غارتگران بیت المال بود و در حضور سناتور های پیر و هراسانی که از میان آتش و خون خود را به آن جا رسانده بودند ، سخنرانی می کرد : ((اگر دولت موقت بخواهد به زور وزارتخانه ها را اشغال کند ، ما به وظایف قانونی خود عمل می کنیم ... من به هر قیمتی ایستادگی می کنم ، مدارای ما نشانه ی ضعف نیست ... پیروز کسی است که حتی نیم ساعت بیشتر مقاومت کند ...)) بختیار در مصاحبه با کیهان انگلیسی گفت که از راه قانونی و تشکیل مجلس مؤسسان امکان تغییر رژیم از سلطنتی به جمهوری وجود دارد . البته در میان شور و جنگ و هیجان نه گوشه صدایش را می شنید و نه چشمی به او اعتنا می کرد و آن شب ایران تا صبح بیدار ماند . احتمال کودتا از میان رفت ، اما بیمارستان ها پر از کشته و مجروح شد . ستاد امداد سازمان ملی پزشکان ، تعداد شهدای تهران را تا ساعت یازده شب ۱۲۶ تن و تعداد مجروحان را ۶۳۴ نفر ذکر کرد . تا فرا رسیدن صبح ، نیروی دریایی نیز به نیروی هوایی پیوست و تنها نیروی زمینی که تعداد زیادی از سربازانش به مردم ملحق شده بودند و هوانیروز که هر لحظه ضعیف تر می شد در خدمت حکومت باقی مانده بودند .

۲۲ بهمن ۱۳۵۷ ، یکشنبه

تهران و اغلب شهرستان ها همچنان صحنه جنگ خونین مردم و نیروهای مسلح بود . از غروب روز بیستم ، کسی خیابان ها را ترک نکرده بود . در حالی که حملات مردم مسلح به تمام مراکز قدرت رژیم شدیدتر می شد ، خبر رسید که ستاد ژاندارمری واقع در میدان ۲۴ اسفند (انقلاب) به دست افراد نیروی هوایی ، دریایی و مردم افتاده است . پس از ساعت ها زد و خورد ، پادگان عشرت آباد به تصرف مردم درآمد و بر اثر حملات مردم به تسلیحات ارتش ، کارخانه و انبارهای

اسلحه به دست مردم افتاد . سرانجام در حالی که همه خیا بان ها شاهد حضور جوانان مسلح بود ، در ساعت ۳۰:۱۰ دقیقه صبح ، شورای عالی ارتش با شرکت رئیس ستاد ، وزیر جنگ و اکثر فرماندهان ارتش جلسه تشکیل داد و پس از مذاکرات بسیار ، طی اعلامیه ای بی طرفی ارتش را اعلام کرد: ((با توجه به تحولات اخیر کشور ، شورای عالی ارتش در ساعت ده و نیم امروز بیست و دوم بهمن سال هزار و سیصد و پنجاه و هفت ، به اتفاق آراء تصمیم گرفته شد که برای جلوگیری از هرج و مرج و خون ریزی بیشتر ، بی طرفی خود را در مناقشات سیاسی فعلی اعلام و به یگان های نظامی دستور داده شد تا به پادگان های خود مراجعت نمایند . ارتش ایران همواره پشتیبان ملت شریف و نجیب و وطن پرست ایران بوده و خواهد بود و از خواسته های ملت شریف با تمام قدرت پشتیبانی می نماید.)) این اعلامیه زمانی از رادیو پخش شد که شهر پر بود از مردم مسلحی که سوار بر خودروهای نظامی بودند . همچنین کاخ گلستان ، مرکز رادیو ایران و ژاندارمری کل کشور در دست مردم بود . شهربانی کل کشور ، دانشکده افسری ، دانشکده پلیس و دبیرستان نظام نیز به دست نیروهای مردمی فتح شد . مردم ، زندان کمیته (کمیته ی مشترک ضد خرابکاری) را که مرکز بازجویی و شکنجه متهمان سیاسی بود ، به تصرف در آوردند و زندانیان را آزاد کردند . تا غروب این روز ، تمام کلانتری ها ، پادگان ها ، پاسگاه ها و مراکز نظامی به دست مردم افتاد ، زندان قصر ، زندان جمشیدیه نیز تصرف شد و زندانیان آنها فرار کردند ، اما توسط مردم دستگیر شده و به مدرسه رفاه- محل شورای انقلاب - برده شدند . فرمانداری نظامی آخرین اطلاعیه خود را صادر کرد . به موجب این اطلاعیه از نظامیان خواسته شد برای اجرای تصمیم شورای عالی ارتش به پادگان های خود برگردند . در حالی مردم به

سوی کاخ نخست وزیری در حرکت بودند ، بختیار که پس از فرار نظامیان با تعداد کمی محافظ تنها مانده بود ، نهار خود را نیمه تمام رها کرد و از در پشتی ساختمان نخست وزیری گریخت . سپهبد رحیمی (فرمانده نظامی تهران و رئیس شهربانی) به دست مردم اسیر شد و سر لشگر ناجی (فرمانده گارد جاویدان) در حوالی میدان فوزیه (امام حسین (ع)) در جریان زد و خورد به ضرب گلوله ای کشته شد . امیر عباس هویدا نخست وزیر اسبق ، نیز خود را به شورای انقلاب تسلیم کرد . رادیو و تلویزیون نظامی به تصرف مردم در آمد . در آخرین لحظه ها گوینده رادیو پیامی را که از سوی آیت ا... طالقانی رسیده بود ، خواند و سپس برنامه قطع شد . در آن پیام از کارکنان اعتصابی رادیو و تلویزیون خواسته شده بود تا به سر کار خود باز گردند. پس از سکوتی نسبتاً طولانی ، رادیو دوباره آغاز به کار کرد. صدای گوینده از شدت هیجان می لرزید : (توجه ، توجه... این صدای انقلاب ملت ایران است ...). فریاد شادی از تمام خاک ایران برخاست ، آخرین سلسله ی پادشاهی ایران ، سرانجام سقوط کرده است ...

فجر است و سپیده حلقه بر در زده است

روز آمده ، تاج لاله بر سر زده است

با آمدن امام در کشور ما

خورشید حقیقت از افق سر زده است

فصل پنجم :

ضمائم

۱. متون تبلیغی

الف : سخنان بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران ، حضرت امام

خمینی (ره)

- ۲۲ بهمن یوم الله است .
- تمام پیروزی ها به اراده خداوند متعال به دست می آید .
- ویژگی مهم این انقلاب به این است که مردم خودشان انقلاب کردند .
- مطمئن باشید خدای تبارک و تعالی توطئه ها را خنثی خواهد کرد .
- پیروزی ما مرهون پیروزی اسلام است .
- ما انقلاب مان را به تمام جهان صادر می کنیم .
- من این دهه مبارک فجر را و سالروز پیروزی انقلاب را به همه ملت و به همه مستضعفان جهان تبریک عرض می نمایم .
- نور خدا در کشور جلوه گر شد ، قدر این جلوه الهی را بدانید .
- چشم دنیا به انقلاب ما معطوف است .
- ۲۲ بهمن در طول زندگی و برای نسل های آینده باید سر مشق قرار گیرد .
- با انکاء به خدا و قرآن به پیش بروید که پیروزید .
- پیروزی انقلاب ، رهین همه ملت است .
- تا بانگ لا اله الا الله و محمد رسول الله (ص) بر تمام جهان طنین افکنده ، مبارزه هست و تا مبارزه هست ما هستیم .
- جاوید باد پرچم پر افتخار الله اکبر که رمز پیروزی معجزه آسای ملت بزرگ ایران است .
- ۲۲ بهمن آغاز پیروزی ملت ایران بر مستکبران و غارتگران مبارک باد.
- ۲۲ بهمن باید سر مشق ما باشد در طول زندگی و نسل های آینده.

- در چنین روز فرخنده ای (۲۲ بهمن) حق بر باطل و جنود رحمانی بر اولیاء شیطان غلبه نمود .
- اطاعت از ولی امر ، ضامن پیروزی است .
- خون شهیدان برای ابد درس مقاومت به جهانیان داده است .
- رمز پیروزی شما ایمان و وحدت کلمه بود .
- پرچم قرآن تا بر فراز سر ملت ماست ، پیروز است .
- فجر انقلاب ، دمیدن خورشید استقلال و آزادی است .
- پیروزی انقلاب مرهون فداکاری های دلاورمردان ملت ، خصوصاً شهیدان است .
- بدانید که حفظ یک پیروزی مشکل تر از پیروزی به دست آوردن است .
- در ۲۲ بهمن نصرت اعجاز آمیز اسلام بر کفر تحقق یافت .
- درود بر ۲۲ بهمن ، یوم الله و آفرینندگان آن .
- من در بین شما باشم یا نباشم ، نگذارید این انقلاب به دست نا اهلان و نا محرمان بیفتد .
- تکلیف ما این است که از اسلام صیانت کنیم .

ب سخنان مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای (مد ظله العالی)

- دهه فجر ، مقطع رهایی ملت ایران است .
- این انقلاب متکی به دین است .
- دهه فجر دهه تجدید میثاق ملت با انقلاب است .
- انقلاب اسلامی با اتکاء به قدرت مردم آسیب ناپذیر است .
- پایبندی به اصول اسلام ، رمز قدرت و قوت انقلاب است .
- وحدت کلید موفقیت و رمز پیروزی انقلاب ما بوده است .
- زنده نگه داشتن یاد شهدای انقلاب باعث تداوم حرکت انقلاب است .

- انقلاب در آینده ، قلب های جهانی را تسخیر پیام خود خواهد ساخت.
- دهه انقلاب آئینه ای است که خورشید اسلام در آن درخشید و به ما منعکس شد .
- در دهه فجر ، اسلام تولدی دوباره یافت .
- ما در تاریخ حادثه ای مانند حادثه دهه فجر نداریم .
- ۲۲ بهمن روز تجدید عهد با اسلام ، انقلاب و راه روشن امام(ره) است.
- ۲۲ بهمن و دهه فجر برای ما ، روز بازیابی خاطره انقلاب است .
- دهه فجر باید آنچنان برگزار شود که ابعاد گوناگون انقلاب از جمله اسلامی بودن آن در این مراسم نشان داده شود .
- وحدت کلید موفقیت و رمز پیروزی انقلاب خونبار ما بوده و هست .
- دشمن بداند که پیروزی انقلاب اسلامی در مرزهای ایران محصور نخواهد شد .
- ۲۲ بهمن یک عید مردمی است .
- برای تدام انقلاب و خط امام خمینی (ره) به مجاهدت سخت تری نیازمندیم .
- انقلاب اسلامی همچون آتشفشان تمام نشدنی است .
- ۲۲ بهمن روز تجدید عهد با انقلاب امام و اسلام است .
- حفظ حیثیت و آبروی انقلاب اسلامی و نظام ، امروز بر همه واجب است .
- ما میراث بزرگ امام خمینی (ره) و همه ارزش ها و اصول آن را حفظ خواهیم کرد .
- دهه فجر و ۲۲ بهمن را قدر بدانید .
- دهه فجر آنچنان باید برگزار شود که نمایشگر شکوه و عظمت حقیقی انقلاب باشد .

- دهه فجر عیدی است که یک تاریخ سر تا پا ظلم و طغیان را قطع کرد .
- این انقلاب بی نام خمینی (ره) در هیچ جای جهان شناخته شده نیست .
- مراسم روز ۲۲ بهمن برای ما جزء مهمترین و پر معنا ترین مراسم است .
- امروز به برکت اسلام و مجاهدت های ملت ایران ، ندای انقلاب در دنیا طنین انداز شده است .

۲. تقویم اجرایی فعالیت ها

ردیف	سرفصل فعالیت ها	زمان اجرا	مجریان
۱	تدوین و آماده سازی دستورالعمل اجرایی فعالیت های دهه فجر و ارسال به استان ها	تا ۸۹/۱۰/۱۶	کمیته مرکزی
۲	چاپ چند نوع پوستر ، تهیه بسته فرهنگی و ارسال به استان ها	تا ۸۹/۱۰/۱۶	کمیته مرکزی
۳	ارسال دستور العمل اجرایی دهه فجر اقلام تبلیغی و بسته فرهنگی به مناطق	تا ۸۹/۱۰/۲۵	کمیته استان
۴	ارسال دستورالعمل اجرایی همراه با اقلام تبلیغی و بسته فرهنگی به مدارس	تا ۸۹/۱۱/۵	کمیته شهرستان ، ناحیه ، منطقه
۵	هفته استقبال از دهه فجر (آذین بندی ادارات ، مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی)	۵ تا ۸۹/۱۱/۱۱	کمیته استان ، منطقه ، مدرسه
۶	برگزاری با شکوه مراسم ویژه گلبانگ انقلاب در کلیه مدارس	ساعت ۹:۳۳ صبح روز ۸۹/۱۱/۱۲	کلیه مدارس
۷	برگزاری مراسم برای سایر مناسبت های دهه فجر	طبق عناوین روزها	کلیه مناطق و مدارس کشور
۸	بازدید از فعالیت های استان ها ، مناطق و مدارس	در طول دهه فجر	کمیته مرکزی ستاد دهه فجر
۹	بازدید از فعالیت های شهرستان ها ، نواحی و مناطق و مدارس	در طول دهه فجر	کمیته استان
۱۰	بازدید از فعالیت های کلیه مدارس	در طول دهه فجر	کمیته استان
۱۱	برنامه ریزی و شرکت پر شور در نمازهای جمعه	۱۵ و ۸۹/۱۱/۲۲	دانش آموزان و فرهنگیان
۱۲	شرکت یکپارچه در مراسم ویژه میهمانی لاله ها	۱۵ و ۸۹/۱۱/۲۲	دانش آموزان و فرهنگیان
۱۳	شرکت یکپارچه در برنامه ویژه بانک تکبیر	۱۵ و ۸۹/۱۱/۲۲	دانش آموزان و فرهنگیان
۱۴	برنامه ریزی و شرکت گسترده در راهپیمایی یوم الله ۲۲ بهمن	۸۹/۱۱/۲۲	دانش آموزان و فرهنگیان
۱۵	تهیه و تنظیم گزارش فعالیت ها و تکمیل فرم های مربوط و ارسال به سطوح بالاتر	تا ۸۹/۱۱/۲۵	کلیه مدارس
		تا ۸۹/۱۱/۳۰	کلیه مناطق
		تا ۸۹/۱۲/۵	کلیه استان ها
۱۶	صدور لوح های تقدیر در همه سطوح	تا ۸۹/۱۱/۳۰	کلیه مناطق
		تا ۸۹/۱۲/۵	کلیه استان ها
		۸۹/۱۲/۷	حوزه ستادی
۱۷	تقدیر از کلیه فعالان دهه فجر در سطوح مختلف	هم زمان با مراسم ویژه سال روز تأسیس امور تربیتی	ستاد ، استان ها و مناطق

۳. فرم های ارزشیابی

۳-۱. نمون برگ ارزشیابی از فعالیت های دهه فجر استان.....(سال ۱۳۸۹)

تاریخ بازدید	نام و نام خانوادگی ارزشیاب و سمت	جمع امتیاز

ردیف	محورها و معیار های ارزشیابی	امتیازات			
		خیلی خوب ۲۰	خوب ۱۵	متوسط ۱۰	ضعیف ۵
۱	ارسال به موقع دستورالعمل به مناطق تابعه				
۲	تشکیل مستمر ستاد دهه فجر طبق صورت جلسه های موجود (صور تجلسه ها ضمیمه شود)				
۳	حضور مسئولین ذیربط برون سازمانی در جلسات ستاد دهه فجر				
۴	چاپ و توزیع پوستر ، ویژه نامه ، بروشور ، بنر ، بیل برد و ... و ارسال به مناطق و مدارس				
۵	تهیه بسته فرهنگی و ارسال به مناطق و مدارس (کتاب ، cd ، پرچم ، اقلام نمایشگاهی و ...)				
۶	اطلاع رسانی برنامه ها از طریق سامانه های الکترونیکی به مناطق و مدارس				
۷	بهره گیری از امکانات صدا و سیمای استان ، مطبوعات و رسانه های محلی برای پوشش خبری				
۸	برگزاری جلسات توجیهی ، ویژه دهه فجر برای مناطق و مدارس				
۹	برنامه ریزی برای بازدید از فعالیت های مناطق و مدارس تابعه				
۱۰	زمینه سازی برای شناسایی مدارس و مناطق فعال و تمهید مقدمات تشویق عوامل فعال				
۱۱	توجه به نوآوری ، خلاقیت و ابتکار در ارائه برنامه ها و محتوای آن ها				
۱۲	توجه به توسعه و تعمیق ارزش های اصیل اسلامی و ملی در برنامه ها				
۱۳	توجه به جذابیت ، شور و نشاط مناسب در برنامه				

				۱۴	جذب مشارکت های برون سازمانی در فعالیت ها در همه عرصه ها
				۱۵	تلاش برای جذب مخاطبان بیشتر هر برنامه
				۱۶	توجه به جنبه های مردمی و خودجوشی دانش آموزان و فرهنگیان در برنامه ها
				۱۷	رعایت اصل مخاطب شناسی در برنامه ها
				۱۸	برنامه ریزی برای برگزاری مراسم متمرکز استانی (جشنواره ، همایش ، شب شعر ، عصر خاطره و ...)
				۱۹	برنامه ریزی برای افتتاح مراکز آموزشی ، پرورشی و پروژه های عمرانی ، فرهنگی ، هنری ، ورزشی
				۲۰	دعوت از صاحب نظران ، اساتید ، علما و چهره های متعهد و آگاه برای حضور در برنامه ها ، سخنرانی و ...
				۲۱	برنامه ریزی برای تکریم خانواده شهدا ، ایثار گران ، جانبازان و ...
				۲۲	برگزاری مسابقات فرهنگی ، هنری ، ورزشی ، تشکیل گروه سرود ۱۳۵۷ نفره ، نقاشی همگانی و ...
				جمع کل امتیازات	
تاریخ و امضاء ارزشیاب :					

۲-۳. نمون برگ ارزشیابی از فعالیت های دهه فجر شهرستان ، ناحیه

منطقه استان (۱۳۸۹)

تاریخ بازدید	نام و نام خانوادگی ارزشیاب و سمت	جمع امتیاز

ردیف	محورها و معیار های ارزشیابی	امتیازات		
		خیلی خوب ۲۰	خوب ۱۵	متوسط ۱۰
۱	تشکیل مستمر ستاد دهه فجر طبق صورت جلسه های موجود (صورتجلسه ها ضمیمه شود)			
۲	ارسال به موقع دستورالعمل به مناطق تابعه			
۳	حضور مسئولین ذی ربط برون سازمانی در جلسات ستاد دهه فجر			
۴	چاپ و توزیع پوستر ، ویژه نامه ، بروشور ، بنر ، بیل برد و ... و ارسال به مدارس			
۵	تهیه بسته فرهنگی و ارسال به مناطق و مدارس (کتاب ، cd ، پرچم ، افلام نمایشگاهی و ...)			
۶	اطلاع رسانی به موقع برنامه ها به مدارس از طریق دستورالعمل ، سامانه های الکترونیکی و ...			
۷	برگزاری جلسات توجیهی برای مدیران مدارس ، معاونین پرورشی و مربیان امور تربیتی			
۸	فعال سازی شورای دانش آموزی و استفاده از مشارکت های آنان			
۹	زمینه سازی برای برگزاری نمایشگاه کتاب در مدارس یا منطقه			
۱۰	زمینه سازی برای برگزاری نمایشگاه و خلاقیت ها و ابتکارات فرهنگی ، هنری و ... فرهنگیان و دانش آموزان			
۱۱	برنامه ریزی برای بازدید از کلیه مدارس تابعه			
۱۲	برنامه ریزی برای شناسایی مدارس فعال و تمهید مقدمات تشویق آن ها			
۱۳	توجه به جنبه های نوآوری ، خلاقیت و ابتکار در محتوای برنامه			
۱۴	جذابیت ، شور و نشاط مناسب برنامه ها			

				جذب مشارکت های برون سازمانی	۱۵
				رعایت اصل مخاطب شناسی در برنامه ها	۱۶
				تمهید مقدمات لازم برای مخاطبان بیشتر در برنامه ها ، همچنین حضور گسترده در میهمانی لانه ها ، نماز جمعه و راهپیمایی ۲۲ بهمن	۱۷
				برنامه ریزی برای برگزاری برنامه ها و مراسم ویژه متمرکز منطقه ای (جشنواره ، همایش ، شب شعر ، عصر خاطره و ...)	۱۸
				افتتاح طرح ها و پروژه های آموزشی ، فرهنگی ، هنری ، ورزشی	۱۹
				دعوت از صاحب نظران ، اساتید ، علما و افراد آگاه و متعهد و معرفی به مدارس تابعه	۲۰
				برگزاری مسابقات فرهنگی ، هنری ، ورزشی و ...	۲۱
				برنامه ریزی برای تکریم خانواده شهدا ، ایثارگران ، جانبازان و ...	۲۲
جمع کل امتیازات					
تاریخ و امضاء ارزشیاب :					

۳-۳. نمون برگ ارزشیابی از فعالیت های دهه فجر دبستان ، مدرسه راهنمایی ،
دبیرستان(سال ۱۳۸۹)

تاریخ بازدید	نام و نام خانوادگی ارزشیاب و سمت	جمع امتیاز

ردیف	محورها و معیار های ارزشیابی	امتیازات			
		خیلی خوب ۲۰	خوب ۱۵	متوسط ۱۰	ضعیف ۵
۱	تشکیل مستمر ستاد دهه فجر مدرسه طبق صورت جلسه های موجود (صورتجلسه ها ضمیمه شود)				
۲	دریافت به موقع دستورالعمل به مناطق تابعه				
۳	آذین بندی مناسب کلاس ها ، راهروها و سایر مکان های آموزش و پرورش مدرسه ، درب ورودی و ...				
۴	نصب پرچم های سه رنگ جمهوری اسلامی ایران و پرچم های مناسب ویژه روزهای پایانی ماه صفر				
۵	انجام تبلیغات مناسب در تابلوهای اعلانات مدرسه (پلاکارد ، پوستر ، مقوا نویسی و ...)				
۶	برنامه ریزی برای توجیه دقیق دانش آموزان و مشارکت حداکثری آن ها در برنامه ها				
۷	نقش شورای دانش آموزی و تشکل های دیگر در برنامه ریزی و اجرای برنامه ها				
۸	کمیت و کیفیت برنامه های پیش بینی شده برای مراسم ویژه گلبانگ انقلاب (ساعت ورود امام راحل (ره) به ایران)				
۹	کمیت و کیفیت سایر برنامه ها متناسب با روزهای دهه فجر				
۱۰	برگزاری نمایشگاه کتاب در مدرسه				
۱۱	برگزاری نمایشگاه از خلاقیت ها ، مهارت ها و ابتکارات دانش آموزان				
۱۲	برگزاری مسابقات فرهنگی ، هنری ، قرآن ، ورزشی و ...				
۱۳	برنامه ریزی برای حضور پررنگ و گسترده دانش آموزان در اجرا برنامه				
۱۴	اختصاص موضوع انشاء دانش آموزان به دهه فجر و مناسبت های این دهه				

				برنامه ریزی برای مشارکت اولیاء دانش آموزان	۱۵
				برنامه ریزی برای برگزاری اردوهای دانش آموزی	۱۶
				زمینه سازی برای حضور گسترده دانش آموزان در نماز جمعه و میهمانی لاله ها	۱۷
				برنامه ریزی برای حضور گسترده دانش آموزان در راهپیمایی ۲۲ بهمن	۱۸
				دعوت از خانواده معظم شهدا ، ایثارگران و جانبازان	۱۹
				تمهید مقدمات تهیه گزارش فعالیت ها	۲۰
				تلاش برای تثبیت نتایج و دستاوردهای انقلاب اسلامی برای دانش آموزان	۲۱
				رعایت جوانب مختلف تقارن ایام دهه فجر با ماه صفر و ماه ربیع الاول	۲۲
جمع کل امتیازات					
تاریخ و امضاء ارزشیاب :					

شهرستان ، ناحیه ، منطقه :

نام استان :

۳-۴. فرم های معرفی عوامل فعال دهه فجر

الف. فرم معرفی افراد فعال مدرسه به شهرستان ، ناحیه ، منطقه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	مسئولیت در کمیته دهه فجر مدرسه	ملاحظات

نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه
مهر و امضا

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده :

ب. فرم معرفی مشخصات فعالان مدارس از شهرستان ، ناحیه ، منطقه به استان.....

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	مسئولیت در کمیته دهه فجر	نام مدرسه	جنسیت	دوره تحصیلی	رتبه	ملاحظات

نام و نام خانوادگی مدیر آموزش و پرورش منطقه
مهر و امضا

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده :

ج. فرم معرفی مشخصات عوامل فعال مدارس استان در فعالیت های دهه فجر به اداره کل امور تربیتی و مشاوره

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	سمت در کمیته دهه فجر	نام مدرسه	جنسیت	دوره تحصیلی	رتبه	ملاحظات

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده : نام و نام خانوادگی مدیر آموزش و پرورش منطقه مهر و امضا

د. فرم مشخصات اعضای کمیته دهه فجر مناطق فعال استان به اداره کل امور تربیتی و مشاوره

ردیف	نام شهرستان ، ناحیه ، منطقه	نام و نام خانوادگی اعضای کمیته دهه فجر	سمت	سمت در کمیته دهه فجر	رتبه منطقه در استان	ملاحظات
۱		۱. ۲.			اول	
۲		۱. ۲.			دوم	
۳		۱. ۲.			سوم	

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده : مهر و امضاء مدیرکل آموزش و پرورش استان